

Actueel overzicht anticiperen op Corona met landelijke hulp, dienstverlening en zorg met vrijwilligers

Versie 5-11-2020 (Aanvulling IPSO en NRK)

Samenvatting van de signalering (de derde kolom)

1. Gevolgen covid-19 voor de inzet van vrijwilligers in deze tweede golf

- Heropgestarte activiteiten nu weer stil gelegd. (breed signaal maar extra bijvoorbeeld bij de culturele activiteiten en verpleeghuizen)
- Juist ook zeer grote hulpvraag en specifieke inzet NRK op medische ondersteuning.
- Toename zorgvraag door covid-19; terminale zorg
- Verschillende contexten in aanwas en uitval van vrijwilligers. Groei oproepvrijwilligers. Wel stoppen en terughoudendheid van m.n. oudere vrijwilligers.
- Grote effecten in de verpleeghuiszorg. Mantelzorg in tweede golf krijgt deels doorgang
- Grote negatieve effecten volume van de vraag in de thuis- als de hospicezorg
- Hoge belasting bij vrijwilligers
- Negatief imago bij de samenleving over het gedrag van jongeren. Maar juist activering door jongeren
- Bedrijven haken af in de inzet van mensen en middelen
- Veel inzet gaat in gewijzigde/ alternatieve opzet door.
- Na eerste lock down nu weer toename van de hulpvraag
- Omzetten naar digitalisering, online contacten vraagt veel van de vrijwilligers en de organisaties. Beeldbellen lang niet altijd volledig alternatief. Soms juist ook hogere opkomst.
- Beschikking device, digitale toegang en vaardigheden van de doelgroep bepalen de praktijk
- Groepsgewijze activiteiten liggen stil of zijn ontzield in de digitale platheid
- Vrijwilligers komen nog wel achter de voordeur. Betaalde krachten minder of niet
- Betaalde zorg zou meer vragen kunnen doorspelen aan de vrijwilligersorganisaties
- Juist toename eenzaamheid onder de vrijwilligers. Vrijwilligersgroep vraagt extra aandacht coördinator
- Deels centraal, landelijk meer alternatief aanbod. Lokaal meer afwachten
- Nog te vaak onderschatting van waarde van vrijwillige inzet. Investeer in preventie en verzachten van structurele zorgen

2. Organisatie effecten en taaklast coördinatoren

- Grote media aandacht migranten ouderen
- Adviesvraag lokale afdelingen bij tweede golf veel minder
- (Te) grote taaklast coördinatoren; extra tijd en fysiek zwaarder
- Extra inzet NRK van 20fte in de districten

- Veel en telkens schakelen voor de organisatie in wat wel mag en kan en wat niet.
- Toename financiële druk, uitzicht op bezuinigingen. Anderzijds juist geld nodig om te investeren in nieuwe activiteiten.
- Minder inzet mogelijk en daardoor zorgen bij prestatie financiering. Terwijl juist meer uren worden gemaakt
- Grote verschillen tussen gemeenten in de regie en samenwerking tussen organisaties
- Verpleeghuiszorg is nog aan het bijkomen. Veel vrijwilligers stoppen, geleide vrijwilligers zijn last. Voor nieuwe initiatieven geen basis of energie
- Uitvoering met betaalde beroepsmatige coördinatie krijgt doorgang, vrijwillige coördinatie kwetsbaar in door ouderen gedomineerde samenstelling
- Noodhulp informatiesysteem ingericht (NRK)

3. Noodzakelijke versterking

- Concentratie en overmatige werklast bij vrijwilligers coördinatoren (beroepsmatig en vrijwillig)
- Hulp- en contactvraag bij eenzaamheid neemt toe.
- Inzet op online, verjongen en meer samenwerking
- Meer aandacht bij de overheid nodig voor de inzet in de informele zorg, voorbeelden van wat wel kan.
- Meer politieke steun en promotie nodig en niet alleen wat niet kan.
- Missen van centrale regie bij ontsluiten en inkoop leveranciers beeldbellen. Nu ieder voor zich
- Meer en extra financiële ontzorging voor primaire proces vrijwilligersinzet waardoor meer ruimte en tijd voor het werk zelf beschikbaar
- Extra geld voor de koepelorganisaties
- Aanbod landelijke televisie voor ouderen
- Werving ligt stil door prioriteit op doorzet van wat nog kan

4. Overig

- Groter beroep op 1 op 1 contacten verwacht
- Vraagverlegenheid bij somatische bewoners

Beschrijvingen per organisatie

Organisatie	Beschrijving	signalering
NOOM	<p>1. De belangrijkste gevolgen van Covid-19 op de organisatie</p> <p>Zowel onze vrijwilligers/sleutelfiguren, de ouderen zelf en wij als NOOM hielden rekening met een 2e golf, maar hadden niet gedacht dat deze zo overweldigend zou zijn. Hierdoor zien we dat vooral (kleinschalige) bijeenkomsten en activiteiten die rond de zomer waren herstart, dan wel nu zo'n beetje zouden verdergaan, in de verdrukking komen. Soms omdat de drijvende krachten achter de activiteiten zelf uitvallen (waarvan een deel door corona), vaker omdat de ouderen toch te bang zijn dan wel van hun kinderen/naasten te horen krijgen dat ze vooral thuis moeten blijven.</p> <p>Wat de communicatie met onze achterban lastig maakt is de snelheid waarmee berichtgeving en nieuwe maatregelen elkaar opvolgen. Daar valt niet tegenaan te communiceren voor een organisatie als de onze en een achterban die moeilijk digitaal bereikbaar is.</p> <p>We hebben er voor gekozen om even pas op de plaats te maken en te wachten totdat de situatie zich enigszins stabiliseert. Hiermee geven we sleutelfiguren en vrijwilligers (die wel de Nederlandse media volgen) de kans om zelf een afweging te maken zonder op welke manier onder druk te worden gezet. Dit omdat we hebben gemerkt dat de eerste golf een enorme impact heeft gehad op zowel de ouderen als de sleutelfiguren/vrijwilligers. Ondanks alle veerkracht die hen eigen is, zij hebben nu het gevoel op hun reserves te moeten interen. Dat lijkt ons geen goede zaak, aangezien we te maken hebben met een situatie die zich nog maandenlang (zo niet langer) kan voortzetten.</p> <p>De ombuiging van reguliere voorlichtingsactiviteiten naar digitale vormen waarmee we zijn gestart vraagt ook veel van onze organisatie en vrijwilligers/sleutelfiguren. Het is een leerproces, waarbij het leren wordt belemmerd door het niet (goed) bij elkaar kunnen komen. De komende weken/maanden zal blijken of we met de inzet van bijv. korte voorlichtingsfilmpjes in de eigen taal een grote groep migrantenouderen kunnen bereiken.</p> <p>Succes ervan zal afhangen van de hoeveelheid meer migrantenouderen dat over een smartphone beschikt en met WhatsApp kan omgaan, dan wel digivaardige mensen om zich heen hebben die hen daarbij kunnen helpen. Om dat aantal te vergroten zijn we een 2 tal samenwerkingsverbanden aangegaan in Rotterdam, beiden in het kader van Samen Ouder Worden / vergroten digitale inclusie 55-plussers.</p> <p>We merken dat de samenwerking soepel verloopt, dat partners elkaar goed weten te vinden en bereid zijn om grote stappen te maken. We hebben echter met een achterban te maken die géén grote stappen kan maken en</p>	<p>Heropgestarte activiteiten nu weer in de verdrukking</p> <p>Uitval van vrijwilligers. Ouderen en naasten bang voor infectie</p> <p>Pas op de plaats. Individueel kunnen vrijwilligers kiezen wat ze doen.</p> <p>Vrijwilligers lopen op hun reserve</p> <p>Digitalisering vraagt veel van de organisatie/vrijwilligers</p> <p>Doelgroep bepaald snelheid</p>

	<p>ook wij als organisatie hebben niet de middelen om sneller te gaan.</p> <p>2. Effecten op de inzet en organisatie van de vrijwilligers; de taak en taaklast van de coördinatoren</p> <p>De druk op het NOOM-bureau is door deze 2e golf nog groter geworden. Er speelt te veel tegelijk: naast de lopende projecten waarvan (opnieuw) bekeken moet worden in welke vorm deze voortgezet/uitgevoerd kunnen worden, wordt onze organisatie benaderd door nog meer organisaties, instellingen, ambtenaren, pers enz enz met vragen en verzoeken. De berichten over het relatief hoge aantal migranten dat door corona wordt getroffen alsook de reacties erop vanuit politiek en media hebben daar zeker mee te maken.</p> <p>3. Gegevens over het verloop van de vrijwilligers.</p> <p>Momentopname laat zien dat mensen even nodig hebben om te bepalen hoe ze het beste kunnen reageren op deze 2e golf.</p> <p>Veel zal afhangen van de nieuwe cijfers. Deze zullen hoe dan ook onze vrijwilligers/sleutelfiguren voor een dilemma plaatsen: hoe gunstiger de cijfers zijn, hoe groter de kans dat men de eigen angst opzij zet en alles in het werk stelt om anderen te helpen. Óf denkt, het gaat goed, extra inzet is niet nodig. Lastig want als NOOM weten we dat die extra inzet wél nodig is voor de meest kwetsbare groepen.</p> <p>Als de cijfers ongunstig zijn/blijven, kan men denken dat actie is vereist en zullen allerlei initiatieven ontstaan die wij zoveel mogelijk zullen ondersteunen in welke vorm dan ook. Maar er is ook een kans dat een deel van de vrijwilligers/sleutelfiguren zal afhaken omdat zij aan hun eigen gezondheid moeten denken.</p> <p>4. Drie kernthema's voor versterking van de maatschappelijke inzet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Doorgaande behoefte van cliënten/deelnemers aan vrijwillige inzet/actief burgerschap in sociaal contact in coronatijd en deels ook een toename. • Betere samenwerking op lokaal niveau (dáár delen van zorgen, problemen, kansen en oplossingen). • Noodzaak van meer beroepsmatige capaciteit van de coördinatie in de lokale afdelingen van het vrijwilligerswerk <p>Welke versterking is nu nodig?</p> <p>Op dit moment missen wij vooral de capaciteit om de brugfunctie te kunnen vervullen waarvan we in het kader van Samen Ouder Worden hebben geconstateerd dat die noodzakelijk is. Er is zonder meer beroepsmatige én vrijwillige coördinatiecapaciteit nodig, maar vooralsnog zijn er nog onvoldoende middelen beschikbaar om hiervoor</p>	<p>Extra druk door politieke- en media aandacht migranten ouderen</p> <p>Onduidelijk wat termijn gevolgen zijn</p> <p>Meer beroepsmatige én vrijwillige coördinatiecapaciteit nodig</p>
--	---	---

	<p>ook coördinatoren met een migratieachtergrond voor aan te stellen, alsook de vrijwilligers die zich inzetten meer financiële armslag te geven. Nu moeten zij op alle fronten tegelijk bezig zijn en dat breekt ze op. Van mensen bellen/bezoeken en bijstaan met zowel geestelijke als praktische hulp tot geld inzamelen om allerlei pakketten samen te stellen en initiatieven coördineren én uitvoeren toe.</p> <p>5. Ook belangrijk!</p> <p>Huidige situatie vraagt om een inhaalslag als het gaat om het ondersteunen van vrijwilligers met een migratieachtergrond zodat zij de meest kwetsbare migrantenouders de ondersteuning kunnen geven die zij nodig hebben de komende tijd. Juist nu dringt zich de noodzaak op om vrijwilligerscoördinatoren met een migratieachtergrond in te zetten bij de ondersteuning van deze vrijwilligers. Niet omdat we denken dat de huidige initiatieven niet voldoen, maar omdat het proces versneld moet worden willen we ook migrantenouders de komende maanden de nodige ondersteuning kunnen bieden.</p>	De noodzaak om vrijwilligerscoördinatoren met een migratieachtergrond in te zetten
NPV	<p>Goed en volledig overzicht over de stand van zaken nu in de tweede golf is er nog niet van al onze afdelingen. Paar relevante punten:</p> <p>Bezoekwerk van vrijwilligers onder hulpvragers gaat waar mogelijk door.</p> <p>Vrijwilligers in de risicogroep zijn niet altijd meer beschikbaar.</p> <p>Grootschaliger bijeenkomsten met meer personen gaan niet langer door.</p> <p>Trainingen worden indien mogelijk online aangeboden.</p> <p>Tijdens de eerste golf was er grote behoefte om advies te krijgen via de landelijke organisatie. Nu is die behoefte veel minder. Coördinatoren weten veel beter zelf uit de voeten te komen met de maatregelen. Wel geven we na iedere persconferentie met aangekondigde maatregelen een update richting al onze Thuiszorg-afdelingen.</p> <p><i>We starten deze week met een belronde onder de afdelingen om een nieuwe update te krijgen van de actuele stand van zaken bij coördinatoren. Daar hoop ik zsm meer informatie uit te kunnen halen.</i></p>	Coördinatoren kunnen zelf goed verder
HandjeHelpen	<p>1. gevolgen van covid-19 op de organisatie</p> <p>welke activiteiten zijn nu in de tweede golf weer gestopt?</p> <p>We hebben een startend project Vriendenkringen (meerder hulpvragers met 1 vrijwilliger): de kringen komen moeilijker op gang en degene die er al waren zijn on hold gezet.</p> <p>Hetzelfde geldt voor Steungezinnen: daarbij gaan kinderenbijv. logeren bij een ander gezin. We merken dat de aanmeldingen van zowel vrijwilligers (iemand in je huis halen) als de hulpvragers stil ligt in deze periode.</p>	Methoden met sociale uitwisseling liggen stil

	<p>Gelukkig gaat er bij ons heel veel door:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Individuele vrijwilligerscontacten gaan door en is grote behoefte aan. Die voelt als veilig en juist voor mensen met een klein sociaal netwerk heel belangrijk. - Start van de nieuwe stagiaires: aantal zaken doen we fysiek (uiteraard met inachtneming van de regels), veel gaat ook digitaal. De honderden nieuwe stagiaires gaan wel allemaal naar de hulpvragers thuis - Groepsactiviteiten worden soms gestopt maar bijv buurthuizen blijven open en bieden kleinschalige groepsactiviteiten aan, en welzijn is best nog veel in de wijk aanwezig. - Boeiend om te merken, buurtteams in Utrecht werken volledig thuis en komen bijna niet meer achter de voordeur. Vrijwilligers dus wel. Ook de coördinatoren doen nog intakes bij de hulpvragers en vrijwilligers thuis. <ul style="list-style-type: none"> • We merken dat iedereen voorzichtiger is. Zowel hulpvragers, vrijwilligers als stagiaires. Afspraken worden natuurlijk ook wel eens afgezegd (vanwege klachten, angst om iemand te besmetten etc. We doen deze dan digitaal <p>- Welke nieuwe activiteiten zijn/worden opgepakt?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Belmaatjes: Dit project hebben we al ruim een jaar lopen. Na een mooie samenwerking met de Luisterlijn, bieden we dit jaar ook onze eigen trainingen aan de nieuwe vrijwilligers die als belmaatje zullen worden ingezet bij kwetsbare mensen die niet goed hun huis uit kunnen of durven. Van de nieuwe vrijwilligers (uit de eerste lockdown periode) heeft een aantal aangegeven wel te kunnen blijven voor telefonisch contact. Onze inschatting is dat er blijvend mensen zullen zijn die behoefte hebben aan deze vorm van contact. En dat de komende periode hier meer behoefte aan is. We investeren dus nu extra in dit project - In het netwerk in Utrecht zijn we weer bezig met bundeling van activiteiten die open zijn. Zorgen over eenzaamheid en financiële problematiek. - We zien bijvoorbeeld op de infolijn NIZU ook weer toenemend aantal vragen voor individuele ondersteuning van mensen. - We vallen terug op activiteiten uit de eerste lockdown (indien nodig), via de digitale weg communiceren met elkaar; Facetime, WhatsApps bellen, online spelletjes spelen en kaartjes versturen 	<p>Veel gaat in gewijzigde opzet nog wel door.</p> <p>Vrijwilligers komen in tegenstelling tot de betaalde werkers nog wel fysiek achter de voordeur.</p> <p>Veel voorzichtigheid</p> <p>Extra investering 'Belmaatje'</p> <p>Toename hulpvragen</p> <p>Terugvallen op activiteiten in eerste lockdown</p> <p>Bijeenkomsten en</p>
--	--	--

	<p>welke transformatie van activiteiten, zoals meer digitaal, is er gaande? Wat vraagt dit aan het organiseren?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Introductiebijeenkomsten en sollicitatie gesprekken en inzet gesprekken voor de 1e jrs studenten zijn veelal digitaal - Vrijwilligersbegeleiding kan steeds meer online en via telefoon en minder live. Trainingen online (met meer deelnemers dan dat we het live doen) - Bij de TAO (project vanuit Samen Ouder Worden in Amsterdam) krijgen de ouderen allemaal een tablet met specifieke programma's erop en ze leren van hun begeleider hoe ze ermee om kunnen gaan. Dit zou een goede opsteker kunnen zijn voor ouderen en bv mensen met een verstandelijke beperking in ons werkgebied. Online is immers lang niet voor iedereen toegankelijk - Communiceren via de digitale weg vraagt hele andere vaardigheden dan face to face. Van een organisatie vraagt dit de juiste begeleiding en het snel kunnen schakelen hierin. Onze doelgroep op de hoogte brengen en houden van actuele zaken. - Digitaal makkelijk aanschuiven bij online training doen. We zien daarin een hoge opkomst van vrijwilligers. - Veel meer afspraken van de coördinatoren (intakes vrijwilligers) zijn digitaal, informatieboekjes ed. worden per post gestuurd. <p>Welke samenwerking met andere organisaties/ de gemeente is juist versterkt of welke juist stil komen te liggen?</p> <p>In sommige gemeenten vinden de organisaties elkaar heel snel en wordt er weer (nieuw) overleg geïntensiveerd. Zo is er in Utrecht bijvoorbeeld een video calls over kwetsbare groepen, waarbij zowel scholen, gemeente, buurtteams en netwerk informele zorg aansluit. Op deze manier schakelen we snel. In andere gemeenten is er al met wijkteams overleg geweest, of er wordt met netwerken van informele zorg afgestemd wat we kunnen doen. Toch zijn er ook nog gemeenten/wijkteams erg stil. De netwerkbijeenkomsten die er voorheen voor zorgden dat je elkaar tegenkwam zijn veelal stilgelegd, komen we digitaal terug. Maar werkt nog niet optimaal in alle gemeenten. De banden die er waren worden allemaal weer aangehaald.</p> <p>2. Wat zijn de effecten op de inzet en organisatie van de vrijwilligers?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wat betekent dit voor de taak en taaklast van de coördinatoren 	<p>trainingen nu digitaal</p> <p>Bieden van devices voor doelgroepen nodig</p> <p>Andere vaardigheden en veel schakelen door de org</p> <p>Grote verschillen en variëteit in samenwerking en afstemming.</p> <p>Toename taaklast coördinator</p>
--	--	--

	<p>De vrijwilligers gaan nog (veelal) gewoon naar hun hulpvragers toe. Toch vergt het veel tijd van de coördinatoren. Mensen bellen veel met vragen over of het verstandig is, welke richtlijnen men moet aanhouden etc. De werkdruk is ook toegenomen omdat er (vooral in de eerste golf) zich heel veel nieuwe vrijwilligers gemeld hebben, die ingezet wilden worden). We maken veel nieuwsbrieven voor vrijwilligers en hulpvragers, communicatie op de website etc.</p> <p>3. Zijn er gegevens beschikbaar over het verloop van de vrijwilligers; vrijwilligers die juist stoppen, nieuwe aanmeldingen, op non-actief etc. Wat is het grote beeld?</p> <ul style="list-style-type: none"> - In maart/april hadden we een enorme aanwas aan vrijwilligers :digitale aanmelding via een speciaal ontwikkeld Corona-formulier. Naast de Corona-nieuwsbrieven hebben we de meeste mensen persoonlijk benaderd en uitgevraagd wat hun intentie voor vrijwilligerswerk is. Een aantal daarvan is blijven hangen en beschikbaar voor ons reguliere aanbod (langdurige maatjescontacten). Het merendeel van deze personen viel ook weer af zodra de quarantaine maatregelen werden versoepeld. En men ook weer meer aan het werk ging - We hebben niet gemerkt dat er vrijwilligers gestopt zijn vanwege corona <p>4. Drie kernthema's voor versterking van de maatschappelijke inzet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Doorgaande behoefte van cliënten/deelnemers aan vrijwillige inzet/actief burgerschap in sociaal contact in coronatijd en deels ook een toename. • Betere samenwerking op lokaal niveau (dàár delen van zorgen, problemen, kansen en oplossingen). • Noodzaak van meer beroepsmatige capaciteit van de coördinatie in de lokale afdelingen van het vrijwilligerswerk <p>Welke versterking is nu nodig?</p> <p>Gezien bovenstaande info onderstreep ik nogmaals het belang van alle 3 de punten. Mede ook door de (waarschijnlijk aankomende) bezuinigingen van gemeenten op het sociaal domein (vanwege enorme tekorten): om dan de inwoners nog goed te blijven ondersteunen is een goedwerkende vrijwilligersveld van groot belang</p> <p>5. Wat wil je nog meer kwijt</p> <p>Ik denk dat er de komende maanden extra beroep gedaan zal worden op maatjesinitiatieven en individuele ondersteuning d.m.v. vrijwilligers. Groepen zullen nog wel even lastig blijven, individuele ondersteuning voor mensen die een klein netwerk hebben is essentieel. Dit brengt meer werk, roep om handjes met zich mee. En als er gebeurt wat er ook in maart gebeurde, dan zullen zich ook heel veel nieuwe vrijwilligers aanmelden. Om die goed te kunnen koppelen, is er ook meer mankracht nodig.</p>	<p>Mrt/april enorme aanwas van vrijwilligers</p> <p>Een aantal is gebleven voor langduriger inzet</p> <p>Geen vrijw gestopt</p> <p>Uitvoering staat financieel onder druk</p> <p>Groter beroep op 1 op 1 hulp verwacht. Meer werk en meer toestroom vrijw.</p>
--	--	--

<p>Vier het Leven</p>	<p>Het reguliere culturele aanbod voor de ouderen om er weer op uit te gaan stil is komen te vallen. Geen theater/bioscoop/musea en concertbezoeken. In het najaar is het hier en daar weer opgestart maar dat is inmiddels stopgezet. Maar we zitten niet stil. Juist nu is de behoefte aan sociaal contact en culturele inspiratie enorm. Sinds 12 maart houden we ons bezig met</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Belteams – vrijwilligers uit het hele land bellen ouderen bij hun in de buurt 2. Hartenwensen – we brengen de artiest naar de mensen toe dmv een hartverwarmend optreden. 3. Digitaal culturele nieuwsbrief voor vrijwilligers en ouderen 4. Minimatinee (nu even niet) – kleinschalig optreden van een artiest op diverse locaties voor kleine groep van 30 personen (vrijwilligers/ouderen) 5. Ouderenpanel opgezet om ideeën en experimenten te toetsen bij de ouderen 6. Via de mail ook contact met ouderen 2. Nieuwe activiteiten: <ol style="list-style-type: none"> a. We zijn heel hard aan het bouwen aan een Vier het Leven theater (online) – voor ontmoeting en inspiratie b. We proberen een mix van activiteiten aan te bieden van fysiek/ face-to-face, per post, per mail, online/digitaal en per telefoon. Reden hiervoor is dat onze doelgroep gemiddelde leeftijd heeft van 84 jaar en niet allemaal digitaal onderlegd zijn. c. Voor de digitale vragen hebben we een speciale ICT helpdesk op gericht met ICT vrijwilligers. Ook hebben we een ouderenpanel gestart om nog in contact te zijn met onze ouderen. Aan het panel kunnen we vragen stellen waar behoefte aan is etc. d. We gaan ook aan de slag met een fysiek magazine die per post naar vrijwilligers en ouderen wordt gestuurd. Dit biedt ook weer onderwerp van gesprek voor de belvrijwilligers die soms moeite hebben om inspiratie te vinden voor het gesprek of die ervaren dat de gesprekken heel zwaarmoedig worden. e. Samenwerking met andere organisaties wisselt. Uiteraard wel met alle culturele instellingen en diverse artiesten. Via SOW veel contact met andere organisaties. Contacten met organisaties die aangesloten zijn bij één tegen eenzaamheid. Wisselend per gemeente. f. Verder mooie samenwerking met MuseumPlusBus en Oud Geleerd Jong Gedaan – Topstukken en Pronkstukken – het museum komt naar de ouderen toe. <p>Ook zijn we bezig met een leuke samenwerking met De Tijdmachine (ook contact met VWS) waarbij we kijken naar een winterparade in een aantal gemeenten voor ouderen. Contact met Danspaleis en andere cultuur aanbieders.</p>	<p>Cultureel aanbod opnieuw stop gezet</p> <p>Breed alternatief aanbod</p>
-----------------------	--	--

	<p>3. De nieuwe werkelijkheid vraagt meer samenwerking tussen de medewerkers onderling omdat we meer centraal georganiseerde activiteiten organiseren en minder lokaal/regio activiteiten bieden. Voor de vrijwilligers betekent dit verandering van de inhoud van de vrijwilligerswerk. Meer gericht op bellen en in contact zijn met de ouderen en met elkaar. Er wordt ongelooflijk veel gedaan door vrijwilligers maar heel divers en minder makkelijk vanuit centraal te organiseren. Hangt erg af van eigen initiatief en motivatie. We zijn wel bang om contact/verbinding te verliezen met vrijwilligers die bewust kiezen voor reguliere activiteiten van Vier het Leven. Er wordt veel georganiseerd om in verbinding te blijven met de vrijwilligers.</p> <p>Welke versterking is nu nodig? Medewerkers /vrijwilligers/deelnemers maken zich wel zorgen over de winterperiode, de eenzaamheid, over Vier het Leven en haar toekomst. Wanneer kunnen we er weer op uit? Welke theaters staan dan nog overeind. Er is behoefte aan samenwerking met andere organisaties. Krachten bundelen omdat juist een stapeling van activiteiten inzet kennis en kunde meer bijdraagt. Een enkel losstaand initiatief biedt geen oplossing voor het totaal. Samenwerking lokaal is heel wisselend. Er ontstaan mooie voorbeelden zoals gezamenlijke nieuwsbrief, magazine, cadeautjes die rondgebracht worden etc.</p> <p>Verder info, zie <u>bijlage 1 Vier het Leven</u></p>	<p>Meer centraal dan regulier. Andere inzet door vrijwilligers</p> <p>Bang voor het verliezen van vrijw</p> <p>Brede zorgen over de toekomst</p> <p>Lokale samenwerking heel wisselend</p>
De Zonnebloem	<p>1. Belangrijke gevolgen</p> <p>De activiteiten liggen weer grotendeels stil: er worden geen uitstapjes en vakanties meer voor onze deelnemers georganiseerd door vrijwilligers, maar ook kleinschalige activiteiten vallen stil. WE proberen heel hard om 1-op-1 activiteiten te stimuleren, maar onze doelgroep en vrijwilligers zijn deels ook bang gemaakt door de berichtgeving in de media en we zien dat er minder gebeurt. Digitaal wordt er wel vergadert en ook wel wat gebeeldbeld, maar mensen zien dit toch maar als 'een slap aftreksel' van het persoonlijk contact, of dat nu vrijwilligers met deelnemer betreft, of vrijwilligers onderling. Zelfs 'moderne vrijwilligers', die veelal zakelijk moeten beeldbellen/digitaal vergaderen, merken toch dat zij dit in hun vrije tijd niet graag doen; ze doen dat overdag al zoveel.</p> <p>Er zijn natuurlijk wel nieuwe activiteiten en als nationaal bureau (=de ondersteunende beroepsorganisatie) blazen we dat zoveel mogelijk op om het te stimuleren, maar het zijn maar kleine initiatieven. Er worden meer kaartjes gestuurd en kleine attenties bezorgd, zoals een potzonnebloem, boeketje of reep chocolade.</p> <p>In de samenwerking met andere organisaties is wat betreft kennisdelen niet zoveel veranderd, maar wel wat betreft het gezamenlijk organiseren van activiteiten, want dat gebeurt nu weinig. Ook zien we de contacten tussen</p>	<p>Activiteiten liggen stil</p> <p>Beeldbellen is zwak alternatief</p> <p>Samenwerking met anderen en contact met de gemeente verminderd</p>

	<p>lokale afdelingen en hun gemeente verminderen omdat fysieke afspraken niet mogelijk zijn en mensen dan toch minder gemakkelijk gaan beeldbellen met een ambtenaar, dan dat ze hem/haar persoonlijk ontmoeten.</p> <p>2. Wat zijn de effecten op de inzet en organisatie van de vrijwilligers, de taak en taaklast van de coördinatoren Het is in deze tijd lastiger om de vrijwilligers aan ons gebonden te houden omdat ze minder contact (lees: minder feeling) met de doelgroep onderhouden. Voor een deel van de vrijwilligers hebben we dit jaar helemaal geen activiteiten (bv. de -vaar-vakantievrijwilligers); we doen ons best hen aangesloten te houden, maar het is maar de vraag of zij als we weer activiteiten mogen organiseren nog allemaal beschikbaar zijn. Daarnaast heeft het werven van nieuwe (vaar-)vakantievrijwilligers nu geen zin omdat we geen werk voor ze hebben. Er is dus wel uitstroom (natuurlijk verloop) maar geen instroom.</p> <p>Voor de coördinatoren (heten bij ons Districtshoofden en afdeling Vakantie&Evenementen) betekent dat veel extra inspanningen om én op afstand in contact te blijven met vrijwilligers (al een klus op zich) maar hen dan ook nog op afstand in beweging te krijgen/houden. Voor de goede orde: een deel van de vrijwilligers heeft die ondersteuning helemaal niet nodig en vindt zelf nieuwe manieren, maar een groot deel is minder pro-actief.</p> <p>3. gegevens mutatie vrijwilligers Cijfers hebben we pas aan het eind van het jaar, maar de instroom van vrijwilligers is nu veel lager dan normaliter, omdat dit vaak 'warm' gebeurt, in persoonlijk contact en dat is er nu veel meer. We hebben twee grote campagnes opgezet, die geleid hebben tot ongeveer 500 nieuwe vrijwilligers, plus natuurlijk wat afdelingen zelf werven. Maar de schatting is dat we dit jaar maximaal 1000 nieuwe vrijwilligers hebben mogen begroeten, terwijl de uitstroom, door overlijden of ouderdom of het feit dat er nu geen werk voor hen is, een veelvoud daarvan bedraagt. Het grote beeld is dus dat het aantal vrijwilligers dit jaar een forse knauw krijgt, maar dat zien we eigenlijk pas als 'oude activiteiten' weer opgestart kunnen worden, hopelijk in 2021.</p> <p>4. Voorbeelden of kwantificering van ontwikkeling zorgvraag, lokale samenwerking en noodzaak meer tijd voor beroepsmatige coördinatie Alle drie kloppen natuurlijk, juist in deze tijd is méér behoefte aan sociaal contact, zo ervaren wij ook. We zien ook de vereenzaming onder onze vrijwilligers toenemen, want het vrijwilligerswerk geeft een aantal van hen ook structuur en een sociale omgeving, die nu drastisch verminderd is. Samenwerking op lokaal gebied zien we eigenlijk verminderen, omdat er minder fysiek contact mogelijk is. En tenslotte krijgen we van vrijwilligers niet alleen signalen, maar zelfs de expliciete opdracht (we zijn een vereniging waarbij vrijwilligers het hoogste besluitvormende orgaan zijn) om meer uren beschikbaar te maken voor de ondersteuning van vrijwilligers door</p>	<p>Minder binding door wegvallen contact/geen activiteiten.</p> <p>Wel uitstroom, geen instroom</p> <p>Coördinatie vraagt veel extra inspanning</p> <p>Ondanks grote campagnes minder instroom.</p> <p>Uitstroom veel hoger.</p> <p>Hulp/contactvraag neemt toe. Vereenzaming juist ook onder de vrijwilligers.</p>
--	---	---

	<p>beroepskrachten.</p> <p>5. Wat wil je nog meer kwijt?</p> <p>Ik ben benieuwd of dit beeld overeenkomt met de collega's en hoe we gezamenlijk (dan maar 'top-down') onze vrijwilligers ook elkaar kunnen laten inspireren.</p>	<p>Behoeftte aan meer aandacht voor de vrijwilligers</p> <p>Lokaal elkaar te inspireren</p>
Humanitas	<p>(Bij Humanitas zijn er meerdere respondenten)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gevolgen die covid-19 heeft op de activiteiten <p>- welke activiteiten zijn nu in de tweede golf weer gestopt?</p> <p>Er zijn niet per definitie activiteiten gestopt, maar activiteiten met kwetsbare vrijwilligers/deelnemers zijn voorzichtiger, ook waarbij online afspreken lastiger is. Wel is een spreekuur in NOP voor 4 weken stilgezet (voor mensen met financiële problemen), beroepskrachten pakken vragen zoveel mogelijk op.</p> <p>Ook levensboek is tijdelijk gestopt. Contacten binnen de penitentiaire Inrichtingen die net weer op gang kwamen, weer stil gelegd. Alleen ambtelijk bezoek mogelijk. Gedetineerden raken buiten zicht en doorstroom naar buiten-ric stagneert. Ons inloopsprekkuur voor ex-gedetineerden loopt door, alleen wel op afspraak.</p> <p>Groepsontmoetingen zijn stopgezet zoals alle fysieke groepsactiviteiten tijdens de week van de eenzaamheid. In sommige afdelingen kwamen er weer kleinere groepjes bij elkaar voor intervisie en training.</p> <p>Vriendschapskringen autisten, Maatjesproject, interculturele vrouwengroepen (2) , Lotgenoten rouw, alle fysieke trainingen voorlopig gestopt, voorleesprojecten thuis lastig (niet de kinderen zijn het probleem maar wel de ouders en de thuissituatie), taalgroepen.</p> <p>- welke nieuwe activiteiten zijn/worden opgepakt?</p> <p><i>Veel online, WhatsApp, of (beeld)bellen ter vervanging van. In Lelystad-Dronten WhatsApp groepen om de inloop te compenseren. In West-Friesland is i.v.m. corona gestart met de Telefooncirkel. Ook bezig met telefooncirkels (voor kwetsbare mensen zonder computer en smartphone), belmaatjes of een fysiek TA spreekuur in een kantoor.</i></p> <p>- welke transformatie van activiteiten, zoals meer digitaal, is er gaande? Wat vraagt dit aan het organiseren</p> <p><i>Dat vraagt vaardigheid van zowel coördinatoren, vrijwilliger en deelnemer. Dat vraagt om expertise, maar ook om de vaardigheid de kennis over te dragen hoe je online in verbinding kunt blijven, weer opnieuw zoeken. Bijeenkomsten en trainingen online is een ander vak. Het uitwisselen van kennis en ervaring/voorbeelden zou een mooie aanvulling zijn.</i></p> <p><i>Veel contacten gaan nu via (beeld)bellen. Online vergaderen door besturen. Ondersteuning via whatsapp en doc</i></p> <p><i>Verder is er gestart met online uitwisseling tussen vrijwillige coördinatoren. Het kost enorm veel tijd om met</i></p>	<p>Divers beeld van doorzet activiteiten</p> <p>Veel nw online activiteiten</p>

	<p>iedereen van een groep online contact te krijgen. Iedereen was ook blij dat het even weer fysiek kon dus de voordelen werd in augustus en september - voor de tweede Lock down – minder gevoeld.</p> <p>Online is een tussenoplossing maar is niet de toekomst. Veel vrijwilligers haken af door online contact en de affectiviteit is wellicht kleiner omdat je de omgeving niet meeneemt en je geen “gast” meer bent bij iemand. Met deelnemers is weinig digitaal contact, wel telefonisch of met kaartjes.</p> <p>- welke samenwerking met andere organisaties/ de gemeente is juist versterkt of welke juist stil komen te liggen?</p> <p>Overleg/platforms gaan digitaal door en lopen goed. Door digitale ontmoeting is de opkomst hoger en efficiënter. Er worden gezamenlijke folders met partners ontwikkeld. Er zijn appgroepen met ketenpartners per werk. ‘Natuurlijke’ netwerkbijeenkomsten (lokale symposia, gezamenlijk lunchen met andere organisaties, verdiepbijeenkomsten vanuit de gemeente georganiseerd, etc.) zijn weggefallen of hebben online beperkt het netwerkeffect wat ze fysiek hadden. Het meest noodzakelijke wordt naar online verplaatst en al het gewone ligt stil.</p> <p>We werken rondom thuisadministratie – ook gezien de verwachte boeggolf- adequater samen. Soms lastiger samen te werken met welzijnsorganisaties die veelal alleen vanuit huis werken. Er worden veel minder bijeenkomsten door de gemeenten gepland dan voorheen. Dit komt heel langzaam aan online wel op gang. Er zijn nog een aantal fysieke afspraken met gemeenten, RIVM-proof. Echter veel gaat er ook digitaal. Verder zijn er minder bijeenkomsten en overlegmomenten. Sporadisch spreken welzijn en (gemeentelijke) diensten fysiek af.</p> <p>2. Wat zijn de effecten op de inzet en organisatie van de vrijwilligers en de taak en taaklast van de coördinatoren</p> <p>Dat betekent op afstand in verbinding blijven, elkaar niet kwijtraken, maar ook anders organiseren en vraagt veel online vaardigheid. Ook het feit dat vrijwilligers graag op kantoor en in teams werken voor onderlinge contact is lastiger. Om de verbinding en trainingen te behouden wordt er veel online georganiseerd: pub quiz, nieuwe werkvormen, brainstormen, samen koffie drinken</p> <p>Merk dat vooral de activiteiten met vrijwillige coördinatie minder hard bezig zijn om de boel draaiende te houden, dan die met beroepskrachten. Ook besturen zie ik nu niet actiever bezig met het aanzwengelen van de activiteiten in de afdeling.</p> <p>Het kost soms meer moeite vrijwilligers te vinden, te binden en te boeien.</p> <p>Vrijwillige coördinatoren moet soms met alle vrijwilligers afzonderlijk contact opnemen omdat in 1 keer online niet</p>	<p>Online is tussenoplossing</p> <p>Met digital hogere opkomst.</p> <p>Digitaal netwerken beperkter</p> <p>Met gemeente langzaam online contact</p> <p>Meer online aanbod. Vrijwillige coördinatoren en besturen niet extra actief.</p>
--	--	---

	<p>lukt en ook niet alle vrijwilligers dat willen/kunnen. Aantal aanmeldingen wordt minder want men is soms ook letterlijk minder in beeld bij verwijzers. Nieuwe vrijwilligers die niets te doen hebben haken af of staan even op pauze. Voor de betaalde coördinatoren (bijv. Home-Start en Hospice) betekent het dat ze hun trainingen bijeenkomsten online moeten organiseren of met 3 mensen fysiek of met iedereen apart contact moeten onderhouden. Dit kost veel tijd. Met name bij het Hospice kost het ook veel tijd om steeds weer alle nieuwe regels te communiceren en roosters aan te passen ivm uitval door klachten, testen etc. Voor nieuwe medewerkers kost het extra tijd om iedereen te leren kennen, bijv. verwijzers, collega's en afdeling De Corona gaat soms ten koste van de motivatie om dit werk te blijven doen als het allen online kan. Tevens zijn er steeds de afwegingen wat wel en niet veilig kan in relatie tot het ontmoeten. Er is nu veel meer sprake van individuele ondersteuning van vrijwilligers ipv groepen Scholing/ training gaan nu meer online. Omzetten trainingen, effectiviteit trainingen hetzelfde ipv fysiek. En deelname door vrijwilligers drempel is hoger. Fysieke belasting is hoger bij online werken: beeldbellen/ trainen enz. Iedereen is erg druk met zo goed mogelijk contact onderhouden en mensen blijven verbinden. Soms is de persoonlijke situatie zodanig dat het moeilijk is om iets nieuws bij op te zetten en/of aan kwaliteitsontwikkeling te doen en/of.... Thuisadministratie gaat redelijk door. Groepsactiviteiten liggen veelal stil. Bij allerhande maatjesprojecten hangt de voortgang af van wat de koppels willen/kunnen. Niet alle vrijwillige coördinatoren zijn in staat om online iets te bieden voor hun vrijwilligers. Sommige blijven gewoon fysiek doorgaan (ongeveer de helft schat ik). Wanneer het niet lukt om vrijwilligers die niet fysiek doorgaan, online of via bellen te blijven betrekken of iets te doen te geven dan verwacht ik wel dat een aantal af zal haken. Extra lastig is het om op dit moment vrijwillige coördinatoren te werven vooral voor projecten die qua aanmeldingen toch al niet zo hard liepen. Veel vrijwilligers doen in 1-op-1 contacten wat ze kunnen en aandurven. Bij sommige projecten juist ook weer wel aanmeldingen van nieuwe vrijwilligers.</p> <p>3. Zijn er gegevens beschikbaar over het verloop van de vrijwilligers; vrijwilligers die juist stoppen, nieuwe aanmeldingen, op non-actief etc. Wat is het grote beeld?</p> <p>Dat verschilt per gemeente en per activiteit. We zien enerzijds dat de eerste golf veel nieuwe vrijwilligers aantrok (dat lijkt nu minder). En we zien dat mensen , vaak boven 60+ stoppen met vrijwilligerswerk omdat ze in een</p>	<p>Eerste golf gaf aanwas vrijwilligers</p> <p>Extra tijd coördinatie en fysiek zwaarder in alle online contacten</p> <p>Corona ten koste van de motivatie</p> <p>Oudere vrijwilligers</p>
--	--	--

	<p>kwetsbare omgeving wonen. Zij stoppen of gaan op non-actief. Sommige afdelingen beschermen ook vrijwilligers, wij willen hen niet voor een keus stellen om naar iemand toe te gaan of om een spreekuur te bemannen. Beroepskrachten lijken dat te compenseren omdat de vraag niet afneemt. In sommige afdelingen nog steeds een “overschot” aan vrijwilligers (neemt wat af doordat er veel en actief gekoppeld wordt). Aanmeldingen lopen grosso modo nog door.</p> <p>4. Drie kernthema's voor versterking van de maatschappelijke inzet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Doorgaande behoefte van cliënten/deelnemers aan vrijwillige inzet/actief burgerschap in sociaal contact in coronatijd en deels ook een toename. • Betere samenwerking op lokaal niveau (dáár delen van zorgen, problemen, kansen en oplossingen). • Noodzaak van meer beroepsmatige capaciteit van de coördinatie in de lokale afdelingen van het vrijwilligerswerk <p>Welke versterking is nu nodig?</p> <p>Er is zeker een doorgaande behoefte: in Lelystad en Dronten is er een groepsapp ontwikkeld totdat er weer groepen bij elkaar mochten komen, dat gebeurde weer, en nu gaat men weer verder in de groepsapp. Vrijwilligerswerk is vrijetijdsbesteding waardoor enerzijds mensen stoppen en andere juist nu vinden dat mensen geholpen moeten worden. Behoeftte aan financiële ruimte om (nieuw) aanbod te ontwikkelen dat aansluit bij de vraag die past bij de huidige crisis: innovatie gelden.</p> <p>zowel deelnemers als vrijwilligers willen wel contact houden, en de behoefte daaraan groeit, maar met ziet niet altijd hoe dat georganiseerd moet worden, ook al omdat beide groepen vaak “in de risico-leeftijd” zitten. Ze zijn – terecht- voorzichtig maar ook wel gefrustreerd daarover. Meer bekendheid met digitale ondersteuning (denk bv. aan de Compaan, een tablet voor ouderen) is wenselijk.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Betere samenwerking op lokaal niveau (dáár delen van zorgen, problemen, kansen en oplossingen). • Noodzaak van meer beroepsmatige capaciteit van de coördinatie in de lokale afdelingen van het vrijwilligerswerk. <p>Ja. Ik zou pleiten voor meer beroepsmatige inzet om daar waar m.n. vrijwillige coördinatoren huiverig zijn en de activiteit stoppen toch te kijken wat kan wel doorgaan...er dichter opzitten.</p> <p>En ook de ca 100 vrijwillige coördinatoren meer beroepsmatig ondersteuning bieden bij het vormgeven van online sessies. Dit kost ca 8 uur per vrijwilliger coördinator (doorstroom van 30 per jaar). Dus 800 uur. Bijv. terugkombijeenkomsten voor vrijwilligers en het ondersteunen van vrijwilligers bij online contacten, huiswerkbegeleidingsinitiatieven etc. Meer ondersteuningsmogelijkheden bij het opzetten van nieuwe projecten of het werven of inwerken van nieuwe vrijwilligers.</p>	<p>stoppen meer.</p> <p>Opvolging online- offline-online Financiële ruimte nodig om te investeren in nw activiteiten</p>
--	---	--

	<p>5. Wat wil je nog meer kwijt?</p> <p>Ik denk dat het politiek gezien goede timing is om in te zetten op 1) online vrijwilligerswerk en 2) verjongen van vrijwillige inzet (zeker i.c.m. COVID19) en 2) ook op samenwerking op landelijk niveau tussen Present, Zonnebloem, Rode Kruis en Humanitas! Zie op veel online vrijwilligersplatforms veel jongere vrijwilligers zich aanbieden, dus daar liggen kansen (ook om meer jongere deelnemers te bereiken!)</p> <p>MBO-ers hebben veel moeite om zinvolle stageplaatsen te vinden. Het zou een win-win kunnen zijn om nieuwe activiteiten te kunnen ontwikkelen met hen en tegelijkertijd een mooie leerervaring te bieden.</p> <p>Meer ondersteuning aan de basis. Per activiteit bepalen waarom doen we het, hoe kan het in coronatijd wel, wat is nodig (digitaal/ nieuwe vrijwilligers/ omvorming/stoppen).</p> <p>Het zou leuk zijn als er door het hele land een soort weekendscholen georganiseerd zouden kunnen worden met bijvoorbeeld studenten die op een aantal locaties bijvoorbeeld steeds 3 jongeren bij kunnen spijkeren. We betrekken dan meer jongeren bij ons werk en doen ook iets aan de toenemende ongelijkheid.</p> <p>Beeldschets over wat Corona doet met sommige ouderen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wij signaleren nu dat de oudere ouderen en de ouderen in armoedesituaties ook vaak de ouderen zijn zonder computer en smartphone. De meesten hebben alleen een telefoon. Ook is hun netwerk zeer beperkt en/of veel van hun kinderen wonen "over ver" (alles ten zuiden van Zwolle). Omdat ze geen smartphone hebben kunnen ze niet beeldbellen. • Hun dagelijkse bezigheden vallen weg vanwege de Corona en wij merken dat deze mensen somber zijn/worden. Dit betekent dat we -wanneer er weer meer kan en mag- deze mensen moeten her activeren om zaken op te pakken, te ondersteunen bij allerlei dingen etc. • Vrijwilligers proberen deze mensen wel te blijven bellen. Vaak is dit 1 op 1. We willen graag weer telefoongroepen instellen en/of onderling telefoonmaatjes organiseren. • We hebben ook veel oudere vrijwilligers waarvoor het vrijwilligerswerk en de sociale contacten daarvan belangrijk is voor hun eigen welbevinden. Nu verloopt dat vrijwilligerswerk fysiek moeizaam (je moet voorzichtig zijn etc.) waardoor zij ook meer gevoelens hebben van eenzaamheid. Misschien juist ook bij de vrijwilligers die het ook niet breed hebben. Bijv. mensen die werkloos zijn of een WAO uitkering hebben. Echter...zij zullen niet aangeven dat zij behoefte hebben aan sociaal contact vanwege vraagverlegenheid: je gaat toch niet zeggen dat jij je eenzaam voelt. • Het is van belang voor ons om met deze groep mensen contact te houden. Maar dat gaat niet automatisch. Ook hier is het van belang om mensen digitaal te leren om mee te doen of om juist digitaal groepsbijeenkomsten door te laten gaan. Dat kost veel tijd om hun over de streep te trekken en te gaan 	<p>Inzet op online, verjongen, meer samenwerking</p>
--	--	--

	<p>beeldbellen. Er is een soort van weerstand bij sommigen. Juist bij diegenen die last hebben van alles dat stil ligt en zelf ook wat somber zijn/worden.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Juist de verbinding met en tussen ouderen is nu essentieel. Om mensen er bij te houden en niet te laten wegzakken. En daarin ook open staan voor nieuwe aanmeldingen van vrijwilligers en deelnemers. 	
Present	<p>Tijdens de tweede golf merken wij met name dat de groepen waarin we werken kleiner moeten zijn: maximaal drie. De estafette projecten die we in de eerste golf nog hadden verspreiden we nu over meerdere dagen (in plaats van op één dag met meerdere groepjes te komen). De lokale gewortelde stichtingen Present bieden naast het standaardwerk maatwerk in samenwerking met de verbonden maatschappelijke organisaties. Een aanmoediging richting de formele zorg om met vragen bij ons te blijven komen zou goed zijn.</p> <p>Onze tweedeling van sociale en praktische projecten zien we in het landelijk beeld nog steeds. Van wandelen tot verwaarloosde tuinen opknappen. Overal starten nu de voorbereidingen van de kerstengel projecten: In de vier weken voorafgaand aan Kerst (de adventstijd) breng je als 'Kerstengel' elke week een presentje bij mensen die een steuntje in de rug kunnen gebruiken. Iedereen, jong of oud – groot of klein – alleen of als gezin, kan zich aanmelden als kerstengel. Het gaat om een klein gebaar of attentie. Bijvoorbeeld door een kaartje te sturen, een verrassing aan de deur te hangen, wat lekkers te bakken, een tekening te maken, een tekst door te geven, kortom alles wat een engel kan bedenken.</p> <p>Veel Present coördinatoren hebben een rol in het 'NietAlleen platform' en coördineren hulpvragen en leggen die neer bij collega organisaties.</p> <p>Bedrijven die lokaal partner zijn kiezen er vaak voor om geen project te doen en ook om hun financiële bijdrage dit jaar niet te geven. Dat zorgt naast de werkdruk voor financiële zorgen.</p> <p>Present pleit al langer voor het uitbreiden van de beroepsmatige capaciteit van de coördinatie in de lokale</p>	<p>Organiseren in kleine groepen</p> <p>Betaalde zorg zou meer vragen door kunnen spelen</p> <p>Bedrijven haken af in mensen en middelen</p>

	<p>afdelingen. Dat is altijd lastig en nu ook. De aandacht gaat vooral naar het werk en niet naar het fondswerven. Stel dat vanuit een landelijk budget elke vestiging 5.1.2e euro toegezegd kan worden i.v.m. het wegvallen van financiële partners, de extra uren die worden gemaakt en het ontlasten van de fondswerving dan zou dat helpen.</p> <p>Overigens zijn we met name gebaat bij het verzachten van structurele zorgen: een euro naar een organisatie als Present wordt nog altijd onderschat door beleidsmakers en formele zorg. Het werk dat in preventieve vorm gedaan wordt door de 'gewone' Nederlander zou veel meer ingezet kunnen worden. Sociaal kapitaal in overvloed...</p> <p>Als laatste: Present als organisatie voelt zich vrij om gas te moeten geven, juist nu. Een uitspraak van de minister zou helpend zijn en niet alleen Present coördinatoren een duwtje in de rug geven: ook vrijwilligers die nu twijfelen of ze wel iets kunnen doen voor een ander zijn daar bij gebaat.</p>	<p>Extra geld voor meer coördinatie hard nodig</p> <p>Onderschatting van waarde vrijwillige inzet. Investeer in preventie en verzachten van structurele zorgen</p> <p>Politieke promotie van vrijwillige inzet juist nu</p>
TijdvoorActie	<p>De jongeren hebben de afgelopen maanden geregeld onder vuur gelegen door hun zoektocht naar vrijheid in deze tijd van beperkingen. Dat neemt niet weg dat jongeren positief willen bijdragen aan de samenleving en van waarde en betekenis willen zijn. In de verhalen en resultaten van de jongeren vrijwilligersnetwerken gedurende deze Covid-19-crisis wordt dit zichtbaar. Dat zien we ook terug bij de MDT projecten en de extra inzet door jongerenplatform OranjeHelpers.</p> <p>Tegelijkertijd raakt deze tweede golf het werk dat lokaal gedaan wordt. Wervingscampagnes op straat en scholen kunnen geen of beperkt doorgang krijgen. De reguliere groepsactiviteiten met o.a. scholen moeten worden omgeturnd naar veelal individuele activiteiten dan wel activiteiten met maximaal drie personen. Dit vraagt enerzijds om creativiteit en gebruik te maken van de kracht van het netwerk, maar vooral voldoende uren om dit te kunnen organiseren.</p> <p>Maatjescontacten gaan weer (groten)deels online, afhankelijk van de kwetsbare gezondheid van de vrijwilliger en hulpontvanger. Het maken van matches (geregeld in de buitenlucht) is bemoeilijkt en is digitaal meestal door afwezigheid van ICT middelen of van kennis (bij de doelgroep) beperkt te organiseren.</p> <p>Niet 'noodzakelijke' praktische hulp wordt uitgesteld, wat betekent dat het cruciale 'kopje koffie' ook niet plaatsvindt.</p> <p>Ook al is het tot op heden minder dan in de eerste lockdown zijn jongeren weer verminderd welkom bij verzorgingstehuizen. Er worden opnieuw acties ondernomen om mensen een hart onder de riem steken middels muziek, tekeningen, kaartjes et cetera.</p> <p>Het is de kunst om binnen mogelijkheden maximaal met jongeren zorg te dragen voor mensen in een kwetsbare</p>	<p>Imago van jongeren is negatief rond Covid</p> <p>Aanpassingen vragen coördinatie uren</p> <p>Digitaal waar kan, maar veel niet</p> <p>Ruimte voor fysieke aanwezigheid van jongeren in verzorgingshuizen sterk verminderd</p>

	<p>situatie. Dat is ook wat onze aandacht heeft waar we toe aanzetten.</p> <p>Van de eerste lockdown hebben we geleerd dat crisistijd jongeren tot actie aanzet, waardoor jongeren zich lokaal gaan verbinden aan een vrijwilligersorganisatie.</p> <p>Ons valt een aantal dingen op waar we graag aandacht voor vragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • We zien in het algemeen dat inwoners en dus ook jongeren zich inhouden. Voel ik mij vrij genoeg om nu van betekenis te zijn voor een ander? Mag dat of ben ik dan toch een beetje roekeloos? Ook herkenbaar bij coördinatoren vrijwillige inzet. Wat kan ik nu wel of niet organiseren. Naast wat wij hierin zelf kunnen communiceren als vrijwilligersorganisatie en coördinatoren vrijwillige inzet heeft de politiek en media daar zeker invloed op. Kunnen we dat positief framen? Door duidelijk te verwoorden, liefst vanuit het kabinet, wat vrijwilligers op burenniveau en stadsniveau kunnen doen? Wat vrijwilligersorganisaties kunnen doen? Dat zou een helpend signaal zijn. • Zo ook de oproep aan burgers om hulp in te schakelen, zodat zij niet zelf met een positieve test op zak bv boodschappen gaan doen. In de oplossing dragen we graag bij met OranjeHelpers, de jongeren-netwerken en andere projecten. <p>Met de keuze en aandacht van de overheid voor de formele zorg wordt indirect de keuze gemaakt voor de informele zorg. De inzet op en aandacht voor informele als overheid is wat ons betreft niet meer dan logisch.</p> <p>Er zijn meerdere lokale netwerken coördinator van #nietalleen. Ook worden er andere lokale verbindingen gemaakt met bv de vrijwilligerscentrale. Dit versterkt de samenwerking, nu en in de toekomst. De campagnes van OranjeHelpers versterkt diverse lokale organisaties. Er zijn lokale overheden die hulp aanbieden en meedenken met de jongeren vrijwilligersnetwerken.</p> <p>De druk op de jongeren vrijwilligersnetwerken is hoog. Enerzijds doordat het samenbrengen van vraag en aanbod meer tijd, zorg en aandacht vraagt. Anderzijds de onzekerheid over de duur van Covid- 19, het behalen van de oorspronkelijke projectdoelstellingen, het verwezenlijken van startende projecten en realiseren van de financiële doelstelling. Ook al kennen we als vrijwilligersorganisaties in Nederland vaak een permanente financiële pijn, is er nu 'extra' behoefte om financieel ontzorgt te worden. Waarmee extra uren kan worden gemaakt, maar meer nog dat de tijd die ze hebben in het verbinden van jongeren aan mensen in een kwetsbare situatie kan gaan zitten. Een bedrag van €10.000,- per lokaal jongeren vrijwilligersnetwerk zou hierin de grootste onzekerheid en 'pijn' wegnemen.</p>	<p>Crisis activeert jongeren</p> <p>Organisatie verlegenheid wat wel-niet kan</p> <p>Positief framen van inzet vrijwilligers</p> <p>Meer aandacht overheid nodig voor de informele zorg</p> <p>Lokale samenwerking en verbindingen</p> <p>Financiële ontzorging geeft ruimte voor het werk zelf</p>
AGORA-	1. de belangrijkste gevolgen op de organisatie	

beroeps- vereniging	<p>- Sommige afdelingen gaan door corona over op cohortverpleging en activiteiten zijn dan helemaal niet mogelijk.</p> <p>- Bewoners wordt gevraagd ook een mondkapje te dragen. Dit is vaak lastig voor hen om op te volgen dan wel te begrijpen.</p> <p>- De roosters zijn bijna niet rond te krijgen doordat veel medewerkers ziek zijn.</p> <p>- Welke activiteiten zijn nu in de tweede golf weer gestopt?</p> <p>De restaurants binnen de verpleeghuizen blijven weer gesloten.</p> <p>Ook de uitstapjes met (wijk-)bewoners naar winkels, tuincentra, musea e.d. worden opgeschort. De vrijwilligers zijn hiermee niet aan het werk.</p> <p>- Welke nieuwe activiteiten zijn/worden opgepakt?</p> <p>Het is nu belangrijker dan ooit om in contact te blijven met de vrijwilligers. Voor veel vrijwilligers heeft het doen van vrijwilligerswerk een sociale functie, en zij missen dit. Coördinatoren steken weer extra in de binding met vrijwilligers, niet zozeer nieuw, maar wel zoeken naar andere vormen om dit te doen. Zoals het maken van WhatsApp groepjes van vrijwilligers die hetzelfde werk doen.</p> <p>Er wordt ook een groter beroep gedaan op de mantelzorger. Waar deze in de eerste golf niet naar binnen mocht, sluiten we de deuren nu niet meer voor bezoek en wordt gevraagd om mee te helpen in de zorg voor de bewoner(s).</p> <p>- Welke transformatie van activiteiten, zoals meer digitaal, is er gaande?</p> <p>Wat vraagt dit aan het organiseren?</p> <p>Helaas is nog steeds een deel van de oudere vrijwilliger niet digitaal aangesloten (in sommige organisaties kan dit zelfs 40% zijn!). Hier komt het aan op persoonlijk contact. Dit is niet te doen voor één coördinator vrijwillige inzet. Idealiter wordt één medewerker aan één vrijwilliger gekoppeld om contact te onderhouden. Soms lukt dit. Maar meestal is de zorgmedewerker of zelf nog ziek, of is amper bijgekomen van de eerste golf, en staat echt niet open voor een dergelijke activiteiten.</p> <p>Bezoek wordt meer gecoördineerd, in de vorm van een soort "burgerwacht". Ze filteren dat wat niet kan en geven instructies. Hier worden tijdelijke krachten dan wel vrijwilligers (afhankelijk van de organisatie) voor aangetrokken.</p> <p>Vrijwilligersgroepjes komen nu ook bij elkaar via Zoom of Teams om zo de contacten te kunnen onderhouden.</p> <p>- Welke samenwerking met andere organisaties/ de gemeente is juist versterkt of welke juist stil komen te liggen?</p>	<p>Grote impact in verpleeghuiszorg</p> <p>Ontmoeting ligt stil</p> <p>Zorg om de vrijwilligers. Organiseren van onderling contact</p> <p>Mantelzorg nu wel actief</p> <p>Voor digitaal geen basis of energie. Wel vrijwilligers onderling</p>
------------------------	--	--

	<p>Vrijwilligerscentrales en (digitale) matchmakers willen nog steeds heel graag een bemiddelende rol hebben in het maken van matches. In Amstelveen is een initiatief vanuit de burgers “zorg achter de zorg”: vrijwilligers die zich inzetten voor de zorgmedewerker, juist met heel praktische hulp zoals de hond uitlaten, de schoenen naar de schoenmaker brengen, de keukenkastjes soppen. De vrijwilligerscentrale coördineert dit.</p> <p>2. Wat zijn de effecten op de inzet en organisatie van de vrijwilligers?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vrijwilligers die weer aan het werk waren, moeten noodgedwongen weer stoppen omdat er corona heerst in de verpleeghuizen. - Vrijwilligers durven nu zelf niet (meer) en komen niet. Sommigen zijn sinds 13 maart niet meer geweest. - Vrijwilligers grijpen de tweede golf aan om te stoppen. De afgelopen periode was voor hen vaak een moment van herbezinnen. Ze zijn óf zelf kwetsbaar of iemand in hun omgeving is kwetsbaar en ze voelen zich schuldig dat zij nog steeds meegaan in uitingen van binding (cadeautjes) terwijl ze vinden dat hen dat niet toekomt omdat ze niets bijdragen op dit moment. Of ze willen geen vrijwilligerswerkplek “bezet” houden. - De zorgmedewerker is moe en overbelast en heeft geen energie om nieuwe vrijwilligers in te werken. Laat staan als het gaat om de geleide vrijwilliger, die vaak juist nu op zoek is naar een zinvolle invulling van de dag omdat er binnen het dagelijks leven van hen ook zoveel anders is. Maar er wordt letterlijk gezegd: “ik hoef ze nu niet”. - Wat betekent dit voor de taak en taaklast van de coördinatoren <p>De coördinator heeft veel meer dan voorheen persoonlijke contacten met de vrijwilligers. Daar waar de vrijwilliger voor corona zaken besprak met de contactpersoon op de afdeling, zoekt deze nu de coördinator op voor het luisterend oor, omdat zij inzien dat de medewerkers op de afdeling “vol” zitten. Er is veel behoefte aan sociaal contact. Veel, met name oudere vrijwilligers, vinden het heel lastig dat er mensen zijn die corona ontkennen dan wel hun eigen regels willen bepalen. Zij hebben veel behoefte om hier over te praten. Ook de oudere vrijwilliger die heel erg twijfelt of hij moet stoppen, vraagt veel gesprekstijd.</p> <p>De coördinator heeft een bemiddelende rol in het tot stand brengen van WhatsApp groepjes en online bijeenkomsten. Ik voel me soms meer een ICT medewerker dan een coördinator vrijwillige inzet!</p> <p>De coördinator denkt creatief mee met vrijwilligers uit de bestaande groep die hun eigenlijke vrijwilligerswerk niet kunnen doen (denk bijv. aan zingen met bewoners) wat zij wél kunnen doen. Een soort herplaatsing dus.</p> <p>De coördinator blijft balanceren tussen wat veilig is en wat ten goede komt aan het welzijn vrijwilligers (en bewoners). Dat betekent dat je soms heel lastige keuzes moet maken. Het is lastig om hierover te kunnen sparren</p>	<p>Initiatief van vrijwillige zorg voor de zorgmedewerkers</p> <p>Werkt is gestopt of vrijwilligers stoppen</p> <p>“Geleide vrijwilligers” zijn last.</p> <p>Toename werklast vrijwilligers coördinator</p> <p>Lastige keuzes waar de</p>
--	---	---

	<p>in je organisatie (met de “zorg”), zij zijn bezig om te overleven en hebben er geen ruimte voor.</p> <p>De coördinator is al aan het anticiperen op de komende feestdagen, zodat de vrijwilligers zijn voorbereid op een mogelijk andere invulling dan voorheen. De onzekere factor hoe lang de tweede golf zal duren, maakt dit best gecompliceerd. Waar doe je goed aan? En je zou willen dat je kon zeggen dat je alles in de hand hebt doordat je de richtlijnen van het RIVM volgt, maar zo eenvoudig ligt het niet. Het aantal besmettingen binnen de gemeente speelt bijvoorbeeld ook een rol.</p> <p>3. Zijn er gegevens beschikbaar over het verloop van de vrijwilligers; vrijwilligers die juist stoppen, nieuwe aanmeldingen, op non-actief etc. Wat is het grote beeld? Met name de oudere vrijwilliger vindt het erg moeilijk om te stoppen, maar ziet ook wel in dat hij/zij door zijn eigen kwetsbaarheid, nu niet meer van betekenis kan zijn. Dus zij stoppen dan toch. Er is ook een groep die “geblokkeerd” wil worden en helemaal geen informatie over de corona-ontwikkelingen wil ontvangen, niet omdat ze hun kop in het zand steken, maar omdat ze er moedeloos van worden. En een groep die op non-actief blijft staan en hoopt op betere tijden. Er zijn ook aanmeldingen van nieuwe vrijwilligers, gelukkig. Maar niet zoveel als in de eerste golf. De initiatieven destijds van het sturen van kaartjes, het maken van tekeningen e.d. lijkt in rook opgegaan te zijn.</p> <p>4 Wat is er nodig? Dat weet ik voor nu even niet. Ik merk wel, dat er nog steeds sprake is van “vraagverlegenheid”, als we (somatische) bewoners vragen waar behoeftes nu liggen, geven zij bijvoorbeeld aan dat ze het heel fijn vinden als er een vrijwilliger 1 op 1 voor hen komt, maar zelf geven ze dit niet actief aan.</p> <p>5. Wat wil je nog meer kwijt? Als ik het zo lees, komt het allemaal heel negatief over... terwijl de inzet van de vrijwilliger en de inzet van de coördinator zich ook nu weer bewijst!</p>	<p>vrijw coord alleen in staat</p> <p>Anticiperen op de kerst/dec periode</p> <p>Uiteenlopende effecten van participatie en beleving door vrijwilligers</p> <p>Vraagverlegenheid</p>
KBO Brabant	<p>1. gevolgen van covid-19 op de organisatie</p> <p>De 286 lokale Afdelingen van seniorenvereniging KBO-Brabant hebben hun uitgebreide activiteitenprogramma weer grotendeels stil moeten leggen. Enerzijds vanwege aangescherpte beperkende maatregelen van de regering, anderzijds omdat er angst is onder de (oudere) organisatoren en de deelnemers zelf. Maar ook omdat sociaal-culturele centra zijn gesloten als ze onder de horeca-wetgeving vallen, omdat centra in eigendom van de gemeente sowieso de eerste zijn die dicht gaan en omdat sommige centra weliswaar open blijven maar geen koffie/thee meer schenken.</p>	<p>Activiteiten liggen grotendeels stil; angst, regelgeving en ruimte dicht</p>

	<p>– Welke activiteiten zijn nu in de tweede golf weer gestopt?</p> <p>Nagenoeg alle activiteiten die binnenshuis plaatsvinden, inclusief (leden)vergaderingen. Bijgevoegd is een uitgebreide activiteitenlijst die we zelf hebben opgesteld, uitgaande van de laatste maatregelen. (<u>Separaat document</u>)</p> <p>Deze hebben we ter beoordeling voorgelegd aan Vilans (door VWS aangewezen als informatiepunt voor het begrijpelijk en toegankelijk maken van informatie over de gevolgen van covid-19 voor mensen met een beperking en ouderen en hun naasten). Het zou helpen als er centraal zo'n lijst kwam waar alle vrijwilligersverenigingen gebruik van kunnen maken. Wij denken dat er meer mag dan mensen geneigd zijn te denken, maar daar willen wij als koepel en ook onze organisatoren wel graag in gesteund worden. De buitenactiviteiten (wandelen, fietsen) gaan in aangepaste vorm nog wel in een aantal Afdelingen door. Individuele hulpverlening (vrijwillige ouderenadviseurs, Wmo-cliëntondersteuners, belastinginvullers, thuisadministrateurs) hebben hun bezoeken veelal uitgesteld of vervangen door telefonisch contact.</p> <p>– Welke nieuwe activiteiten zijn/worden opgepakt?</p> <p>Er zijn belcirkels gemaakt, maaltijd- en boodschappenservices opgezet, de Eindhovense Afdelingen hebben (gesubsidieerd) in samenwerking met regionale omroep 040 de hele zomer wekelijks een live bingo op televisie gehouden waaraan duizenden ouderen hebben deelgenomen. Een welkome maar voor een lokale vereniging te kostbare aangelegenheid. Zou mooi zijn als er een landelijke variant komt, wellicht bij televisiezender ONS, te ontvangen op Ziggo en KPN?</p> <p>KBO-Brabant heeft samen met huisartsen en klinisch geriaters in het voorjaar een zestal live vragenuren georganiseerd over covid-19 en aanpalende thema's. Mensen konden hun vragen per mail of per telefoon stellen en in de uitzending werden deze direct beantwoord door deskundigen. De uitzendingen hadden een gemiddeld (direct) bereik van 60.000 personen. Deze uitzendingen zijn hier terug te zien: https://www.kbo-brabant.nl/nieuws/kbo-voorlichting-over-coronavirus/</p> <p>Kortom, naast (beperkt) ontspanning veel individuele en collectieve voorlichting en ondersteuning. De vrijwilligers van ons project Ons Gesprek zijn ingezet om telefonisch contact op te nemen met mensen met een hulpvraag (eenzaamheid, verlies, levensvragen). Vermeldenswaardig is voorts de organisatie van vier dialoogbijeenkomsten over Draaiboek code zwart met ouderen zelf, door KBO-Brabant in samenwerking met KNMG, FMS en NVKG.</p> <p>– Welke transformatie van activiteiten, zoals meer digitaal, is er gaande? Wat vraagt dit aan het organiseren?</p> <p>Nu we in een tweede golf zijn aanbeld wil KBO-Brabant veel meer online gaan doen. Daar hebben we inmiddels zelf professionele apparatuur voor aangeschaft, waarmee we ook onze 286 Afdelingen willen faciliteren, zodat ook</p>	<p>Lijst van wat wel kan. (N.B Movisie-NOV bieden protocol vrijwillige inzet)</p> <p>Er mag en kan nog wel, maar vraagt steun!</p> <p>Uitstel of tel contact</p> <p>Nieuwe act. Zijn opgestart.</p> <p>Wens tot landelijke televisie met bingo</p> <p>Groot bereik live vragenuren over covid-19</p> <p>Veel indiv. Ondesteuning en dialoog bijeenkomsten</p> <p>Nieuwe leveranciers</p>
--	--	--

	<p>zij beter in staat worden gesteld om online contact te maken met grotere delen van hun achterban. Verder zijn we in contact met leveranciers van online tools, zoals Femly (eenvoudig beeldbellen met groot scherm) en Spigle Agenda (digitale agenda voor mensen met dementie met groot scherm) en met de TH Eindhoven (dr. Rens Brankaert) over ontwikkelen en toepassen van 'warme' technologie in de zorg voor dementerenden. We merken dat iedere vereniging in zijn eigen kring bezig is, maar het mist aan centrale regie. Als we iets gemerkt hebben in de eerste golf, is het wel het grote belang van kunnen beeldbellen met kwetsbare ouderen, die zelf niet digitaal onderlegd zijn en dat ook niet meer worden. Daar had o.i. een landelijke actie op ingezet moeten worden (versneld internet aansluiten bij ouderen, subsidieregeling voor 3-in-1-pakket en aanschaf devices waar ouderen pas op termijn het nut van inzien, etc). De zomer is verlopen zonder dat de aanbevelingen hieromtrent zijn opgepakt en nu zitten we nog even onvoorbereid in de tweede golf.</p> <p>— Welke samenwerking met andere organisaties/de gemeente is juist versterkt of welke juist stil komen te liggen?</p> <p>Op landelijk niveau is er wekelijks online-overleg van directie Maatschappelijke Ondersteuning VWS met seniorenverenigingen. De wederzijdse verwachtingen lopen soms uiteen. De regiefunctie (zoals hiervoor genoemd bij gewenst landelijk actieplan digitalisering/beeldbellen kwetsbare ouderen) wordt gemist. In gemeenten zien we een wisselend beeld. Een beperkt aantal gemeenten heeft zijn regierol (en wettelijke taak) serieus opgepakt, is verbinding aangegaan met het maatschappelijk middenveld in de gemeente, waaronder seniorenverenigingen, heeft beroepskrachten en vrijwilligers ingezet, heeft serieus gereageerd op een gezamenlijke oproep van Alzheimer Nederland, FASv, KBO-Brabant, KBO-PCOB, NOOM, NOV en NVKG om een coördinerende rol te pakken bij de inzet van bezoekers van ouderen tijdens de eerste golf. Een beperkt aantal gemeenten heeft daarop gereageerd. De samenwerking met artsenfederaties NVKG, FMS en NVKG heeft een boost gekregen, eveneens met het inmiddels opgerichte nazorginstituut C-Support.</p> <p>2. Wat zijn de effecten op de inzet en organisatie van de vrijwilligers?</p> <p>Vrijwilligers die individuele belangen behartigen (ouderenadviseurs, thuisadministrateurs, belastinginvullers, Wmo-cliëntondersteuners en de vrijwilligers van het project Ons Gesprek) zetten hun werkzaamheden zoveel mogelijk digitaal door. Vrijwilligers die zich normaliter bezig houden met het organiseren van ontmoetingen lokaal, lopen vaak met hun ziel onder de arm, missen een stuk zingeving in hun leven. Grote zorg ook over de vraag hoe lang deze crisis nog gaat duren. De gezelligheid, een belangrijk onderdeel van vrijwilligerswerk, is er wel vanaf. Daarnaast zien lokale verenigingen zich geconfronteerd met natuurlijk ledenverlies, in sommige regio's als gevolg van het virus zelfs veel meer dan elders, maar de gebruikelijke ledenwervingsactiviteiten (open dagen, braderieën, introducees, etc.) kunnen niet plaatsvinden, waardoor het ledenaantal terugloopt. Ook dat werkt demotiverend.</p>	<p>beeldbellen maar meerdere organisaties voor zichzelf. Mist centrale regie.</p> <p>Landelijke actie gemist voor digitaal ontsluiten/beeldbellen van kwetsbare ouderen</p> <p>Beperkt aantal gemeenten heeft regierol opgepakt.</p> <p>Samenwerking met artsenfederaties wel beter</p> <p>'1 op 1 vrijw'gaan digitaal verder. 'Groepsact vrijw' zijn ontzielt</p> <p>Negatieve effecten op ledenaantallen</p>
--	---	--

	<p>– Wat betekent dit voor de taak en taaklast van de coördinatoren?</p> <p>De taken en daarmee de belasting van coördinatoren is afgenomen als gevolg van het wegvallen van activiteiten. De belasting van het bureau waar de beroepskrachten van KBO-Brabant werkzaam zijn is juist enorm toegenomen. Meer (zoom)overleg, een vermeerdering van het aantal inkomende mails met een factor 3, zoeken naar creatieve oplossingen, vertalen van landelijke maatregelen naar eigen vereniging, etc.</p> <p>3. Zijn er gegevens beschikbaar over het verloop van de vrijwilligers; vrijwilligers die juist stoppen, nieuwe aanmeldingen, op non-actief, etc. Wat is het grote beeld?</p> <p>We zien geen groot verloop in het aantal vrijwilligers, behoudens degenen die overleden zijn en (nog) niet vervangen zijn, waaronder bestuurders die niet benoemd konden worden omdat ledenvergaderingen zijn uitgesteld. Dat zijn er in Brabant tijdens de eerste golf teveel geweest. Het werven van nieuwe vrijwilligers, ook van andere generaties, vindt beperkt plaats omdat mensen toch bang zijn om jeugdige vrijwilligers in te zetten wegens besmettingsrisico.</p> <p>4. Drie kernthema's voor versterking van de maatschappelijke inzet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Doorgaande behoefte van cliënten/deelnemers aan vrijwillige inzet/actief burgerschap in sociaal contact in coronatijd en deels ook een toename. • Betere samenwerking op lokaal niveau (daár delen van zorgen, problemen, kansen en oplossingen). • Noodzaak van meer beroepsmatige capaciteit van de coördinatie in de lokale afdelingen van het vrijwilligerswerk <p>Welke voorbeelden of kwantificering kan je hierbij geven?</p> <p>Ad 1. Er is veel creativiteit en bereidheid onder burgers en in het maatschappelijk middenveld, maar een regiefunctie (en facilitering) van gemeenten om ze met elkaar te verbinden en er een gestructureerd plan van aanpak van te maken ontbreekt op veel plekken.</p> <p>Ad 2. Reeds genoemd: er zijn dringend lokale coalities Een tegen Eenzaamheid nodig, waarbij de gemeenten aan zet zijn. KBO-Brabant heeft samen met de landelijke coalitie afgesproken om zodra dat kan in de vier Brabantse regio's een informatie-/inspiratiebijeenkomst te houden waar verenigingen, mkb en overheid worden uitgenodigd om zo'n lokale coalitie te gaan vormen.</p> <p>Ad 3. We zouden als koepelvereniging graag (tijdelijk) personele uitbreiding zien om onze Afdelingen zo goed mogelijk te kunnen ondersteunen tijdens deze pandemie, om uitvoering te kunnen geven aan plannen die er wel zijn maar waarvoor het aan menskracht ontbreekt. Juist in deze tijd is het onhaalbaar om daarvoor een beroep te</p>	<p>Taak coord. Afgenomen. Centrale taak enorm toegenomen</p> <p>Geen verloop anders dan overlijden.</p> <p>Werving nu vrijwel stil</p> <p>Positieve kracht burgers, regie gemeente ontbreekt te vaak</p> <p>Meer lokale coalities 'Een tegen Eenzaamheid' nodig</p> <p>Personele uitbreiding van de koepelorganisaties nodig</p>
--	--	--

	<p>doen op de leden voor verhoging van de contributie. Bovendien wil je activiteiten ruim, dus ook aan niet-leden beschikbaar stellen. Het zou mooi zijn als gemeenten de regie gaan nemen en een coronabudget beschikbaar stellen ten behoeve van het maatschappelijk middenveld in de gemeente.</p> <p>5. Wat wil je nog meer kwijt?</p> <p>We delen de opgehaalde ervaringen uit het Regionaal Beraad van KBO-Brabant met lokale verenigingen in september 2020 (bijlage 2)</p>	
UUVNL	<p>Eind dit jaar heeft UUVNL helaas nog maar 27 lokale afdelingen met ongeveer 4.000 vrijwilligers. Een groot deel daarvan is werkzaam in ziekenhuizen. Slechts een kleiner deel (ongeveer 30%) is werkzaam in andere meer extramurale werkzaamheden.</p> <p>De meeste ziekenhuizen hebben hun vrijwilligerswerk stil gelegd. Spaarzaam wordt er weer opgestart.</p> <p>Als UUVNL hebben wij aangegeven aan alle afdelingen dat zij zelf moeten beslissen hoe hun werk te hervatten of voort te zetten. Dit is mede afhankelijk van de kwetsbaarheid of Coronagevoeligheid van de vrijwilliger, cliënt en werkzaamheden.</p> <p>UUV Rotterdam heeft een professionele organisatie en heeft een grote rol kunnen spelen tijdens de eerste golf. Rotterdam heeft 1.400 van de 4.000 vrijwilligers. Het ligt in de lijn van de verwachting dat dit nu weer zal gebeuren. Ook Zoetermeer heeft bijvoorbeeld een extra rol kunnen vervullen in samenwerking met de gemeente en andere organisaties.</p> <p>Van UUV Amsterdam, die met name vriendschappelijk huisbezoek doet, heb ik vernomen dat zij alle werkzaamheden middels het Coronaprotocol verrichten. Dus vanuit huis, digitaal, telefonisch contact, bezoek tot aan de drempel, boodschappen doen etc. Extra werk is niet losgekomen omdat teveel vrijwilligers zelf tot de kwetsbare groep behoren. Wel is zoveel als mogelijk is “ geleverd “.</p> <p>De daling in aantal afdelingen ligt geheel in overplaatsen vrijwilligers naar de instelling waar zij werkzaam zijn. Het werk gaat door echter onder een andere vlag.</p>	<p>Stil leggen inzet vrijwilligers door ziekenhuizen</p> <p>Zelf afweging inzet vrijwilliger(s)</p> <p>Betaalde coördinatie geeft het verschil</p>

	<p>Van de andere afdelingen horen wij pas 10 november hoe het hen vergaan is, echter de meeste zullen stil hebben gelegen, zeker als het intramuraal werk was.</p> <p>Corona zelf heeft geen nadelig effect gehad op terugloop vrijwilligers en afdelingen.</p>	Intramurale inzet ligt veel stil
VPTZ NL	<p>1. De drie belangrijkste gevolgen van covid-19 heeft op de activiteiten</p> <p>De 2e corona-golf leidt tot:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vrijwilligers die zich terugtrekken, nieuwe aanmeldingen die niet ‘verzilverd’ kunnen worden. • Lidorganisaties die beperkter kunnen ‘leveren’ (minder vrijwilligers, minder hospice-bedden, werksituaties bij cliënten thuis die onzeker/onveilig zijn) en zich opnieuw moeten afvragen wat nu te doen en hoe nu te handelen (bijv. bij vermoedens van of situaties met corona). • Zorgen over de financiële gevolgen op de langere termijn (VWS-subsidie is op basis van cliëntenaantallen, minder particuliere gelden (sponsoren, giften, collectes), hogere kosten (substitutie vrijwillige -> betaalde uren, beschermende middelen, extra aanpassingen). <p>Nieuwe activiteiten zijn niet/nauwelijks aan de orde: dit werk is wat het is. Transformatie van de activiteiten is ook zeer beperkt (behalve wat meer telefonisch en digitaal i.p.v. face-to-face contact). De samenwerking met anderen lijken beter te verlopen: er is geleerd van de 1^e golf en de onderlinge verwachtingen zijn helderder.</p> <p><i>Bron:</i></p> <p><i>Voorjaar 2020 deden we bijna wekelijks een uitvraag onder de leden over hun situatie en maatregelen vanwege corona. In augustus deden we, vanwege de ontwikkelingen toen, opnieuw een uitvraag. Met een respons van 84% (178 van de 211 leden) kregen we weer een actueel beeld van hoe onze leden er op dat moment voor stonden:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Van de 126 organisaties die vrijwilligers inzetten in de thuissituatie leveren 30% momenteel zorg zoals gebruikelijk. Daarnaast continueert 43% eveneens de zorgverlening, maar dan met minder vrijwilligers. 69% van de groep thuisorganisaties geeft aan in geen enkel geval inzet te doen bij cliënten met (vermoedens van) corona, 7% doet dit alleen in uitzonderlijke gevallen en onder strikte voorwaarden. De vraag naar inzet van VPTZ-vrijwilligers is bij 29% momenteel gering, bij 25% neemt deze weer toe richting het gebruikelijke niveau en bij 21% is dit ook alweer het geval.</i> • <i>Van de 135 leden met hospices continueert 46% de zorg zoals gebruikelijk. Daarnaast doet 19% dit ook met minder vrijwilligers, 13% continueert de zorg met minder bedden. 67% benoemt in geen enkel geval cliënten met (vermoedens van) corona op te nemen, 11% doet dit alleen in uitzonderlijke gevallen en onder strikte voorwaarden. Voor 34% zit de vraag naar zorgverlening op het gebruikelijke niveau, bij 31% beweegt zich deze weer daarnaartoe; 10% betitelt de vraag als “gering”.</i> <p>2. Wat zijn de effecten op de inzet en organisatie van de vrijwilligers?</p>	<p>Wel uitstroom, minder instroom</p> <p>Minder inzet en zorgen om geld</p> <p>Grote impact op het volume in zowel de thuis - als de hospice zorg</p>

	<p>- wat betekent dit voor de taak en taaklast van de coördinatoren</p> <p>Op basis van de uitvraag in augustus organiseerden we eind september 4 online corona-bijeenkomsten over de meest actuele thema's: Vormgeven van de zorg/ondersteuning (hoe dan?), Vrijwilligers (vinden & binden), De vraag naar zorg/ondersteuning (over het algemeen afgenomen) en Financiën (gevolgen op de korte en lange termijn). De coördinatoren vervullen in deze de sleutelrol: tussen de eigen vrijwilligers, hun bestuur, de samenwerkingspartners (bijv. de thuiszorg) en de diverse verwijzers. Enerzijds komt de zorgverlening tijdelijk of deels stil te liggen, anderzijds moet worden gereageerd en geanticipeerd op wat zich voordoet. Vooral de verbinding houden met de vrijwilligers(groep) vraagt veel van de coördinatoren.</p> <p>3. Zijn er gegevens beschikbaar over het verloop van de vrijwilligers; vrijwilligers die juist stoppen, nieuwe aanmeldingen, op non-actief etc. Wat is het grote beeld?</p> <p>Uitvraag augustus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 43% van de 126 organisaties die vrijwilligers inzetten in de thuissituatie geeft aan minder vrijwilligers beschikbaar te hebben voor inzetten, bij 25% gaat die weer richting het gebruikelijke niveau en bij 15% is hier ook weer sprake van. • Bij 33% van de 135 leden met hospices is de beschikbaarheid van vrijwilligers lager dan gebruikelijk, bij 35% gaat dit weer naar het gebruikelijke niveau en bij 19% is dit nu ook het geval. <p>Vrijwilligers trekken zich wederom tijdelijk terug (eigen gezondheid, privé situatie, twijfel/onzekerheid/ angst) of overwegen helemaal te stoppen (leeftijd, kwetsbaarheid, minder verbondenheid, veranderende rol). Gering contact (en m.n. ook geen/nauwelijks groepsbijeenkomsten) met de vrijwilligers, doet veel met de (onderlinge) binding. Er melden zich ook nieuwe vrijwilligers: het trainen, inwerken en inzetten is alleen een uitdaging.</p> <p>4. Drie kernthema's voor versterking van de maatschappelijke inzet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Doorgaande behoefte van cliënten/deelnemers aan vrijwillige inzet/actief burgerschap in sociaal contact in coronatijd en deels ook een toename. • Betere samenwerking op lokaal niveau (dáár delen van zorgen, problemen, kansen en oplossingen). • Noodzaak van meer beroepsmatige capaciteit van de coördinatie in de lokale afdelingen van het vrijwilligerswerk <p>Welke voorbeelden of kwantificering kan je hierbij geven?</p> <p>Behoeft aan zorg/ondersteuning door vrijwilligers: deze blijft doorgaan (of kan/zal toenemen) bij corona.</p>	<p>Vrijwilligersgroep zelf vraagt veel van de coord</p> <p>Hoge percentages van vermindering inzetbaarheid</p> <p>Terugtrekken van vrijwilligers</p> <p>Toename zorgvraag door covid</p>
--	--	--

	<p>Samenwerking: intensieve contacten met samenwerkingspartners (thuiszorg e.a.), verwijzers (thuiszorg, huisartsen, ziekenhuizen) en continue afstemming binnen de regionale netwerken palliatieve zorg zijn van belang. Coördinatie: zie onder punt 2.</p> <p>5. Wat wil je nog meer kwijt? Het reguliere vrijwillige palliatieve terminale werk staat onder druk, met daardoor zorgen over de continuïteit/het voortbestaan, van de betreffende organisaties. Terwijl juist de palliatieve terminale zorg zo relevant is bij corona.</p>	<p>Het werk staat onder druk en zorgen over de continuïteit</p>
IPSO	<p>1. De belangrijkste gevolgen die covid-19 heeft op de activiteiten van de organisatie</p> <p>Algemeen Veel activiteiten in de IPSO inloophuizen, die in september weer waren opgestart, zijn wederom gestopt of beperkt. Een aantal inloophuizen hebben tijdelijk hun deuren opnieuw gesloten, aangezien de gasten grotendeels tot de risico groep behoren. Groot knelpunt is dat de behoefte van de gasten toeneemt en wat we kunnen bieden minder wordt. Mensen voelen zich kwetsbaar en willen niet alleen zijn. Een aantal van de 75 IH schakelt over op digitale ontmoeting/activiteit zoals yoga. Of als er voldoende plek is in het huis op blended activiteiten: drie mensen op de yogamat in het IH en de rest volgt thuis via Teams of Zoom. Groepjes worden kleiner gemaakt om soms toch nog iets te kunnen doen. Gevolg: extra belasting van de vrijwilligers. Extra belasting van de coördinatoren om alles te kunnen plannen : Qua gasten, qua vrijwilligers en qua extra schoonmaak. 'Andere rol' voor vrijwilligers en coördinator: ze moeten steeds vaker 'politieagentje' spelen om gasten te wijzen op de corona regels.</p> <p>Financiën: Alle IH zijn afhankelijk van giften, donaties en evenementen. Door corona komt er geen of weinig geld binnen terwijl de kosten doorlopen. Een aantal IH heeft het moeilijk. KWF heeft samen met IPSO een ondersteuningstraject in gang gezet waarvan het wervingsplatform 'huis in actie' het meest in het oog springt. Samen met KWF is IPSO 'Huis in Actie' gestart. Hiermee wordt kennis gedeeld en geld opgehaald voor het inloophuis</p> <p>Scholing: Trainingen die IPSO aanbiedt aan vrijwilligers kunnen geen doorgang vinden, waardoor o.a. nieuwe vrijwilligers niet getraind kunnen worden en daardoor niet direct inzetbaar zijn. Hoe hou ik een nieuwe vrijwilliger betrokken als inzet en training nog niet mogelijk is?</p>	<p>Digitale (online) bijeenkomsten zijn opnieuw gestart en/of worden voortgezet.</p> <p>Zwaardere belasting vrijwilligers en coördinator. Uitval (kwetsbaarheid vrijwilligers)</p> <p>Financiële zorgen</p> <p>Trainingen nieuw vrijwilligers liggen stil</p>

Rode Kruis	<p>Het Nederlandse Rode Kruis heeft vanaf maart 2020 diverse hulpverleningsinterventies gestart. Het grootste programma qua omvang is de Medische Ondersteuning, verder verleent het Rode Kruis en haar vrijwilligers in Nederland ondersteuning binnen de programma's Psychosociale ondersteuning, Onderdak, Voedsel en Hygiëne. Hierbij kan gedacht worden aan ondersteuning van zorginstellingen, de Rode Kruis Hulplijn en het uitdelen van voedselkaarten. De reguliere hulpverlening, bijvoorbeeld onze EHBO-trainingen en -activiteiten, werden lange tijd volledig gestopt.</p> <p>In de eerste maanden van de crisis was een duidelijke piek te zien in het aantal hulpvragen per dag. Hoewel het aantal nieuwe hulpvragen afnam over de maanden, nemen de hulpvragen, duur en complexiteit van de inzetten vanaf begin oktober weer toe. In oktober 2020 waren er zo'n 15.000 vrijwilligers en 89.000 Ready2Helpers verbonden aan het Nederlandse Rode Kruis.</p> <p>Voor de COVID-19 hulpverlening is een data- en informatiemanagement-team opgericht. Dit team is een samenwerking tussen het datateam 510 (510.global) en de informatiemanagers van het Rode Kruis. Het team heeft een data-warehouse, communicatieplatform, vrijwilligersmanagementsysteem (gericht op de inzet van de Ready2Help-vrijwilligers en de hulpvraag) en noodhulpinformatiesysteem ingericht, waardoor nu het merendeel van de data digitaal verzameld wordt en direct beschikbaar komt in kaarten, dashboards en andere analyses ten behoeve van de hulpverlening.</p> <p>Ter ondersteuning van de operationele processen zijn diverse systemen ingericht die de dienstverlening ondersteunen en samenwerking vereenvoudigen. Meerdere webapplicaties zijn ontwikkeld voor het snel zoeken naar vrijwilligers die vlakbij een bepaald adres wonen. Ook is er een digitale inzetbrief ontwikkeld ter identificatie, waarmee vrijwilligers bij een volledige lockdown toch de straat op mogen. Recent is een vrijwilligersapplicatie gelanceerd die het inschrijven op COVID hulpverleningstaken voor vrijwilligers eenvoudiger en inzichtelijker maakt.</p> <p>2. Effecten op de inzet en organisatie van de vrijwilligers, de taak en taaklast van coördinatoren De enorme toename van hulpverlenende activiteiten en (vrijwilligers)coördinatie, heeft ertoe geleid dat het Rode Kruis 20fte beschikbaar heeft gesteld voor de lokale districten. Ook zijn we in meerdere regio's in het land campagnes gestart voor de werving van nieuwe vrijwilligers.</p> <p>3. gegevens verloop van de vrijwilligers Sinds de start van de coronacrisis, hebben we zo'n 42.000 nieuwe Ready2Helpers gekregen. De Ready2Helpers werden op de veelal op de nieuw gestarte activiteiten ingezet. Een deel van ons reguliere vrijwilligersbestand viel bovendien in de risicogroep.</p> <p>4. Drie kernthema's voor versterking van de maatschappelijke inzet:</p>	<p>Grote inzet van het NRK op medische ondersteuning</p> <p>Reguliere hulpverlening gestopt.</p> <p>Piek, afname en toename hulpvragen</p> <p>Noodhulpinformatie-systeem ingericht</p> <p>20 fte extra coördinatie in de districten. Campagnes voor nieuwe vrijwilligers</p> <p>Grote groei oproepvrijwilligers. Reguliere vrijwilligers deel risicogroep</p>
------------	---	---

	<ul style="list-style-type: none"> • Doorgaande behoefte van cliënten/deelnemers aan vrijwillige inzet/actief burgerschap in sociaal contact in coronatijd en deels ook een toename. • Betere samenwerking op lokaal niveau (dáár delen van zorgen, problemen, kansen en oplossingen). • Noodzaak van meer beroepsmatige capaciteit van de coördinatie in de lokale afdelingen van het vrijwilligerswerk <p>Welke versterking is nodig?</p> <p>Zoals hierboven aangegeven zien we een duidelijke toename in het aantal van Ready2Help-vrijwilligers. Daarnaast kunnen wij middels ons Let op Elkaar-netwerk, wat lokaal is, opvolging geven aan de landelijke binnenkomende vragen via de Rode Kruis Hulplijn. Doordat vragen landelijk gebundeld binnenkomen, kunnen ze in het betreffende District en bijbehorende vrijwilligers worden uitgezet.</p>	Landelijke bundeling vragen, lokaal uitgezet
--	--	--

Bijlage 1 Vier het Leven

Overzicht Vier het Leven

Tijdens **beperkte of volledige lockdown (oranje/rood)** kunnen de volgende activiteiten worden georganiseerd:

Bellen	Luisterend oor voor ouderen waarbij vrijwilligers uit de eigen lokale programmegebieden bellen met de ouderen.	regionaal	1 x p.m.
Bellen	Luisterend oor voor ouderen die zelf initiatief nemen om te bellen met het landelijke belteam.	landelijk	24/7
Post	Vier keer per jaar wordt een fysiek cultureel boekje verstuurd per post naar de ouderen en vrijwilligers. Dit boekje kan weer onderwerp zijn van gesprek voor de belvrijwilligers.	landelijk	4 x per jaar
Post	Ansichtkaartje voor de ouderen door vrijwilligers	regionaal	Aantal x per jaar
Digitaal	Eén keer per maand een digitale nieuwsbrief met culturele activiteiten	regionaal verstuurd/ landelijk opgesteld	1x p.m
Digitaal	NIEUW - Voorstellingen in het online Vier het Leven theater – per programmegebied tijdslot aanbieden van online film/rondleiding museum/theater/concert. Onder begeleiding van gastvrouw	Per programmegebied	1 x p.m
Digitaal	Contact tussen vrijwilliger en ouderen via email	Per programmegebied	ntb
Digitaal	NIEUW - Via het communicatieplatform James – uitwisseling van kennis, ideeën, tips – maar ook kennismaking en ontmoeting	Landelijk community	24/7

Tijdens de **fase van minder Coronabesmettingen (oranje/geel)** en waarbij minder beperkende maatregelen van toepassing zijn kunnen naast de bovenstaande activiteiten ook de volgende activiteiten worden georganiseerd:

Fysiek	Met de hartenwens brengt Vier het Leven een artiest/artiesten naar de ouderen. Dit persoonlijke culturele hartverwarmende moment vindt plaats in de buitenlucht, eventueel in een goed geventileerde open ruimte.	Individueel	Aantal per regio
Fysiek	Minimatinnee is bestemd voor 15 gasten van Vier het Leven en 15 begeleidende vrijwilligers. Met een groep van 30 personen wordt een intieme culturele voorstelling georganiseerd in een goed geventileerde ruimte. Artiest/locatie wordt door VHL georganiseerd.	Per progr.gebied	1x per maand per regio
Fysiek	Minicollege's in samenwerking met OGJG en Museum Plus Bus – pronkstukken	Per progr.geb.	divers

In de **volgende fase (geel)** zijn er weinig besmettingen maar is er nog geen vaccin tegen corona. Culturele activiteiten, theater/film/musea concerten, worden weer mogelijk voor kleine groepen. Ouderen kunnen weer mee met eventuele maatregelen. De reguliere voorstellingen komen langzaam weer op gang.

Fysiek	Aanbod theaters, bioscoop, concerten beperkt 1 op 1 begeleiding met mondkapje. Uitnodiging op maat en persoonlijk. Kleinschalig en afhankelijk van besmettingsgraad in de regio	Individueel	divers
--------	--	-------------	--------

Bijlage 2 KBO Brabant

1. Angst onder senioren

- Zowel bij veel vrijwilligers als deelnemers heerst angst om al deel te nemen aan activiteiten.
- Veel gehoord geluid is dat mensen het idee hebben dat ze niks meer mogen.
- In sommige Afdelingen is nu al zes maanden lang geen activiteit georganiseerd en is men bevreesd dat ledenaantallen teruglopen.
- Veel mensen zijn bang voor fysiek contact en dat maakt het moeilijk de leden te bereiken en de band met hen te behouden.
- Onzekerheid over toekomst.
- Vrijwilligers en leden van Afdelingen die wel activiteiten hebben opgestart missen de sfeer, waardoor animo terugloopt. De gezelligheidsfactor gaat verloren, koffie drinken is ook minder op afstand van elkaar.
- Ook in besturen zijn mensen overleden, waardoor Afdelingsbesturen overwegen helemaal te stoppen omdat ze geen rekruteringsactiviteiten(thuis langs gaan, bijeenkomsten organiseren, inpraten van kandidaten,) voor nieuwe bestuursleden kunnen ondernemen. Een kritisch moment voor het verenigingsleven, is een veelgehoord geluid.
- Angst wordt vooral bij de jongere garde gezien, 60-70 jarigen.
- Veel mensen gaan structuurgemis ervaren doordat activiteiten niet doorgaan.

2. Nonchalance onder senioren

- Mensen leven regels niet goed na. Zelfbegrenzing is niet altijd aanwezig.
- Activiteiten als fietsen en jeu de boules moesten worden gestaakt omdat niemand meer 1,5 meter afstand hield. Deelnemers namen de regels niet serieus.
- Besturen zijn bevreesd voor eigen discipline van de leden op de jaarvergadering.

3. Grensgemeenten

- Bezoeken over de grens werden onmogelijk, hetgeen een enorme impact had op het sociale leven. Doordat niet alleen Nederlandse maar ook Belgische richtlijnen moesten worden gehanteerd – het cultureel centrum in Baarle-Nassau bijvoorbeeld valt onder de Belgische wetgeving - ontstond er ook een zekere sociale verwijdering in de gemeente.

4. Indicatiestelling

- Indicaties beoordelen per telefoon bleek lastig voor vrijwillige Wmo-cliëntondersteuners.
- Er is een forse extra belasting geweest van vrijwillige ouderenadviseurs, Wmo-cliëntondersteuners en belastinginvullers.
- De kwaliteit van rapportages keukentafelgesprek laat zeer te wensen over.
- Ook in koplopergemeente haken vrijwillige KBO-cliëntondersteuners af omdat er teveel wordt gevraagd van hen. Het blijven wel vrijwilligers.

5. (Na)zorg thuis

- Ook de wijkverpleging ging afschalen waardoor mensen in plaats van dagelijks verzorgd te worden, nog maar één of hooguit twee keer per week verzorging kregen.
- Veel mensen hebben een naaste verloren, hoe vullen we die nazorg in.

6. Kosten

- Met de handhaving van 1,5 meter afstand is ook het kostenplaatje voor verenigingen veranderd. Er is immers een grotere zaal nodig en de zaalhuren zijn dan vaak navenant.
- Of bijeenkomsten waar normaliter veel mensen op af komen, moeten nu worden verdeeld in twee of drie bijeenkomsten in plaats van één. Ook dat maakt het duurder voor verenigingen.
- KBO-Afdelingen met een eigen home moeten wel huur en vaste lasten doorbetalen, maar activiteiten kunnen nauwelijks worden georganiseerd waardoor bar-inkomsten worden gemist.
- KBO-Afdelingen met een eigen home lopen soms tegen technische beperkingen aan, zoals ventilatiemogelijkheden.

7. Communicatie

- Er is veel behoefte aan - liefst schriftelijke - communicatie, met name in ledenmagazine (die worden gespeld) en op website, Engelse termen vermijden, begrijpelijke taal.
- Mensen hebben last van tegenstrijdige voorlichting, laat deskundigen met een eenduidig verhaal komen.
- Het kost steeds meer moeite om mensen ervan te overtuigen dat ze zich aan de regels dienen te houden. De tegenstellingen in de berichtgeving over het coronavirus maken het voor velen steeds moeilijker om de regels in acht te blijven nemen.
- Behoeft aan glasheldere richtlijnen voor het opstarten van verenigings-activiteiten.
- Maak een folder A4 met tien begrijpelijke richtlijnen in meerdere talen hoe je jezelf kunt beschermen.
- Veiligheidscoördinatoren van gemeenten geven verschillende adviezen af.
- Leren van elkaar: overzichtelijke website met tips en adviezen voor verenigingen.

8. Rol gemeenten

- Moeizaam contact van seniorenverenigingen met sommige gemeentes.
- Gemeentelijke KBO-Kring kan ondersteuning gebruiken bij gesprekken met gemeente want visie en lijn ontbreken.
- Vooral in grote steden weten gemeenten de kracht van het maatschappelijk middenveld niet te benutten. Ze maken vooral gebruik van professionele organisaties, maar die zijn vaak niet of onvoldoende verankerd in de wijken en buurten.

9. Accommodaties

- Moeilijk om geschikte accommodaties te vinden.
- Verenigingen willen wel activiteiten organiseren, maar zijn erg afhankelijk van derden.
- Straks moeten ramen weer dicht, onduidelijk of ventilatie goed geregeld is in accommodaties van derden. Corona-proof certificaat zou helpen.

- Met name multifunctionele accommodaties van gemeenten zijn star gebleken: als eerste gesloten, als laatste open en dan nog met beperkingen zoals zondags-sluiting.
- Bij elke te organiseren activiteit loopt men tegen beperkingen aan.

. 10. Corona vastgesteld.... en dan?

- Aan alle deelnemers van door KBO-Brabant organiseerde bijeenkomsten wordt een gezondheidscheck voorgelegd. Deze dient kort voor aanvang van de bijeenkomst naar waarheid ingevuld te worden teneinde zicht op de meest actuele gezondheidstoestand van de deelnemer te verkrijgen. Mocht na de bijeenkomst onverhoopt blijken dat bij een of meerdere deelnemers toch corona is vastgesteld, dan worden alle deelnemers persoonlijk benaderd. Het RIVM adviseert immers om, wanneer men in contact is geweest met een met corona besmette patiënt, 10 dagen in quarantaine te gaan. Omdat de incubatietijd maximaal 14 dagen bedraagt, worden de deelnemerslijsten en gezondheidschecks twee weken bewaard, waarna ze vernietigd worden.